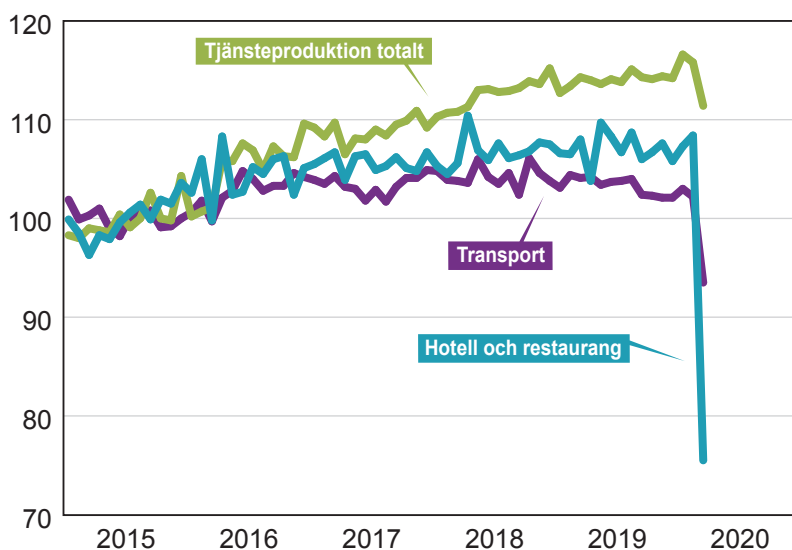

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Kraftig nedgång för flera tjänstebranscher

Tjänsteproduktion (PVI)
Index 2015=100, säsongrensat

I fokus:
Nya BNP-
indikatorer ger en
tidig bild över
BNP-tillväxten
sid 12

■ Konjunktureren försvagas snabbt

Sid 4

■ Hög skuldkvot i flera hårt coronadrabbade länder

Sid 21

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Priser.....	11
Konjunkturklocka.....	4	I fokus.....	12
Näringsliv.....	5	Arbetsmarknad.....	15
Byggmärnad.....	7	Finansmarknad.....	17
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	19
Utrikeshandel.....	10	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	mar	-	-	-
Industrins produktion	mar	-	+	-
Industrins orderingång	mar	-	-	-
Tjänsteproduktion	mar	-	+	-
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	mar	+	+	+
Hushållens konsumtion	mar	-	-	-
Detaljhandels försäljning	mar	-	+	+
Nyregistrering av personbilar	apr	-	-	-
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser ²⁾	mar	-	-	+
Producentpriser	mar	-	-	-
Sysselsättning ³⁾	mar	-	-	-
Arbetslöshet ^{3,4)}	mar	+	-	-

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) KPIF

3) Uppgifterna mer osäkra än vanligt pga minskat urval

4) Andel av arbetskraften

KONJUNKTURLÄGET

Effekterna av coronapandemin sprider sig i statistiken

Den senaste månaden har effekterna av den ekonomiska krisen blivit allt mer framträdande i statistiken. Månads-siffror finns för de flesta delar av ekonomin till och med mars, och det var under andra halvan av mars som krisen blev riktigt allvarlig. Bilden skiljer sig dock åt beroende på vad man tittar på. Inom vissa områden syns ingen tydlig effekt ännu medan det är skarpare på andra håll. Det är inte heller alla delar av ekonomin som går svagt. Kontrasterna visade sig exempelvis i detaljhandelsstatistiken för mars där det var en rejäl nedgång för handeln med sällanköpsvaror, särskilt inom vissa delbranscher som noterade stora försäljningstapp. För livsmedelshandeln steg däremot försäljningen.

Störst påverkan har coronapandemin haft på tjänstesektorn. Månadsstatistiken för mars visade en brutal nedgång inom flera branscher, exempelvis för hotell och restaurang samt transportbranschen. Även handeln har drabbats mycket hårt, speciellt kläd- och skohandeln. Totalt sett föll hushållskonsumtionen kraftigt i mars trots ökad konsumtion av livsmedel och kommunikationstjänster.

Inom utrikeshandeln syntes inte några stora coroneffekter i mars. Såväl varuexporten som varuimporten minskade dock svagt i värde jämfört med mars i fjol.

Handelsnettot var positivt för tredje månaden i rad även om överskottet var något lägre än i januari och i februari.

Sveriges BNP minskade något första kvartalet

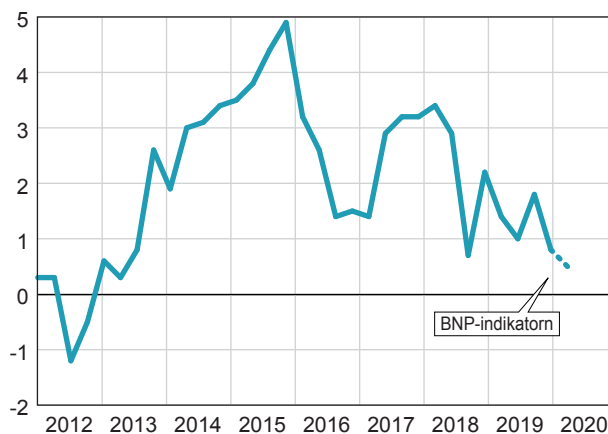
I veckan har SCB för första gången publicerat BNP-indikatorn. Denna indikator ger en tidig bild av BNP-utvecklingen då den publiceras ungefär 35 dagar efter ett kvartals utgång istället för cirka 60 dagar som de ordinarie kvartalsberäkningarna. I månadens fokusartikel på sidan 12 beskrivs den nya indikatorn lite mer ingående.

Första kvartalet visade beräkningarna att Sveriges BNP sjönk med 0,3 procent jämfört med kvartalet innan. Det var en betydligt mildare nedgång än i flera andra länder som också publicerat tidiga versioner av BNP. Jämfört med första kvartalet i fjol var BNP-tillväxten 0,5 procent. Trots att tillväxten i årstakt fortsatt är positiv var det den svagaste årstillväxten sedan andra kvartalet 2013.

Även om metoden är i stort sett densamma vid beräkningen av BNP-indikatorn så bör det påpekas att osäkerheten är större än vid en ordinarie kvartalsberäkning, främst beroende på att det finns ett begränsat dataunderlag att tillgå. Givet tillgängliga data och de metoder och modeller som används är det dock den bästa bild som går att få av utvecklingen under det senaste kvartalet.

BNP-tillväxt

Volymförändring från motsvarande kvartal föregående år, procent

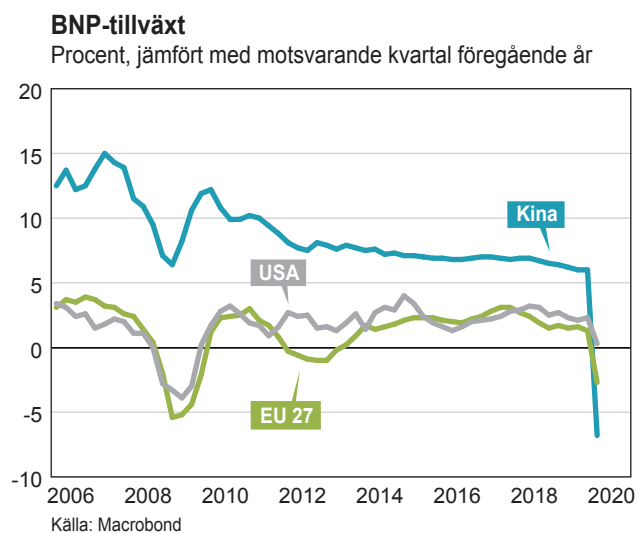

Kinas BNP stördök första kvartalet

I de flesta andra länder har ekonomin påverkats ännu mer än den svenska där mycket har hållits öppet, men med omfattande restriktioner. Där kampen mot smittspridningen inneburit stränga karantänsregler för befolkningen och där samhället stängt ner närmast totalt ses också större effekter i statistiken. Enligt Eurostats siffror sjönk BNP med 3,8 procent i euroländerna och med 3,5 procent i EU jämfört

med föregående kvartal. Det är de största nedgångarna för ett enskilt kvartal sedan 1995 då tidsserien startar. Jämfört med första kvartalet i fjol var minskningen 3,3 respektive 2,7 procent. Eurostat påpekar dock att det råder extra stor osäkerhet kring dessa tidiga skattningar av första kvartalet.

I USA var nedgången inte fullt lika stor som i Europa. De preliminära beräkningarna visade en minskning av BNP med 1,2 procent första kvartalet. Uppräknat till årstakt som de amerikanska tillväxtsiffrorna brukar redovisas betyder det minus 4,8 procent. Däremot var tillväxten faktiskt svagt positiv jämfört med motsvarande kvartal i fjol.

I Kina, där epidemin startade mycket tidigare än i Europa, var dock nedgången väldigt stor under första kvartalet till följd av de kraftfulla restriktionerna. Efter att under flera år haft en jämn årstillväxt på 6–7 procent rasade BNP med hela 6,8 procent jämfört med första kvartalet i fjol. Det kinesiska samhället har dock de senaste veckorna öppnats upp allt mer, även om en del restriktioner fortfarande kvarstår.

Hur krisen påverkar ekonomierna under resterande del av året beror mycket på coronavirusets fortsatta spridning och hur långvariga de hårda restriktionerna världen över blir samt om människors beteende kommer att ändras även när restriktionerna lättas upp. I ett par länder har gradvisa lättnader införts i början av maj men BNP-utvecklingen väntas trots det bli svagt bra tag framöver. I IMF:s senaste prognos som kom 14 april spåddes att BNP skulle minska globalt med 3 procent i år.

Stora effekter på arbetsmarknaden

Coronakrisen har slagit hårt mot arbetsmarknaden inom många branscher. Antalet som varslats om uppsägning var något färre i april än i mars men var ändå på en historiskt hög nivå. Sammantaget under dessa två månader har drygt 69 000 personer varslats enligt Arbetsförmedlingens statistik, vilket är siffror som ligger långt över tidigare kriser.

I SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) för mars genomfördes intervjuerna under perioden 24 februari–29 mars. Det innebär att resultatet endast delvis påverkas av coronapandemin. AKU visade ändå att antalet arbetade timmar minskade relativt kraftigt samt även att syssel-

sättningen minskade. Arbetslösheten steg något jämfört med närliggande månader men var lägre än motsvarande månad i fjol. Det kan främst förklaras med att en större del av de som inte var sysselsatta räknades som utanför arbetskraften istället för som arbetslösa. För att ingå i arbetslösheten krävs att man aktivt sökt och kunnat ta ett jobb under mätperioden, annars räknas man som utanför arbetskraften. AKU visade en signifikant minskning av arbetskraften jämfört med mars i fjol. I stort sett hela denna minskning kan hänföras till gruppen mellan 15–24 år och framförallt bland kvinnor. Detta kan förklaras av att många av de hårdast drabbade branscherna som handel samt hotell- och restaurangbranschen består av en stor andel yngre, ofta kvinnlig personal, där många jobbar extra vid sidan av studierna.

Barometerindikatorer föll brant i april

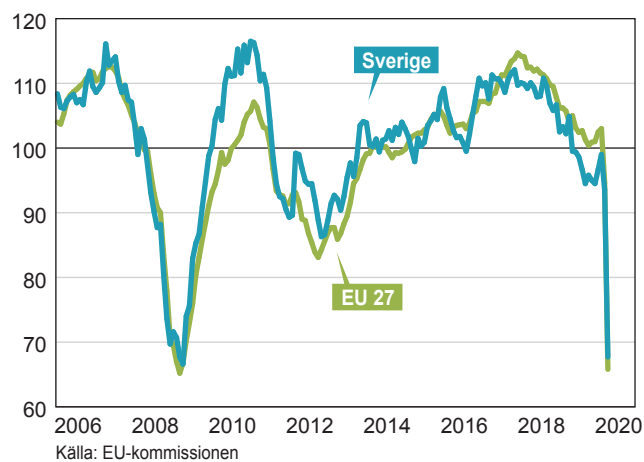
Efter en relativt måttlig nedgång i mars rasade indikatorerna i april till de lägsta nivåerna någonsin. I Konjunkturinstitutets (KI:s) barometer föll barometerindikatorn från 92,5 till 58,6. Samtliga sektorer noterade en nedgång. Framförallt var det ett brant fall för tjänstesektorn men även industrin och detaljhandeln backade rejält. Inom bygg och anläggning är nedgången än så länge jämförelsevis liten.

Inköpschefsindex visade en stor nedgång redan i mars, då undersökningen genomförs något senare än KI:s barometer, och indexen föll kraftigt även i april både för industrin och för tjänstesektorn.

Det är noterbart att de svenska indikatorerna ser ut att ha fallit lika mycket som i de flesta andra EU-länder, trots att Sverige inte stängt ner samhället i samma utsträckning som övriga länder. EU-kommissionens konjunkturbarometer visade en brant nedgång inom både EU- och euroländerna i april. Sentimentindikatorn för EU 27 föll nästan 29 enheter till 65,8. För svensk del (som bygger på KI-barometern) låg indikatorn på 67,7.

EU-kommissionens konjunkturbarometer

Index medelvärde=100, säsongrensat

Precis som i Sverige var det tjänstesektorn som sjönk mest i EU-länderna, men även detaljhandeln och industrin föll dramatiskt. Bland de stora länderna var nedgången störst i Nederländerna och Spanien.

NYHET FRÅN SCB - KONJUNKTURKLOCKA

Konjunkturen försvagas snabbt

Sedan en tid tillbaka har SCB bedrivit ett utvecklingsarbete som gått under arbetsnamnet konjunkturklockan. Syftet med arbetet är att ta fram ett nytt sätt att visualisera de ekonomiska indikatorerna och kunna visa var i konjunkturen den svenska ekonomin befinner sig.

För att ge en bild av hur coronakrisen påverkar konjunktur bilden i den svenska ekonomin har vi valt att visa preliminära resultat från arbetet med konjunkturklockan. Exakt vilka indikatorer som kommer att ingå i den slutliga klockan är ännu inte bestämt. Följande diagram bör ses som preliminära som kan komma att ändras innan det blir aktuellt med regelbunden publicering.

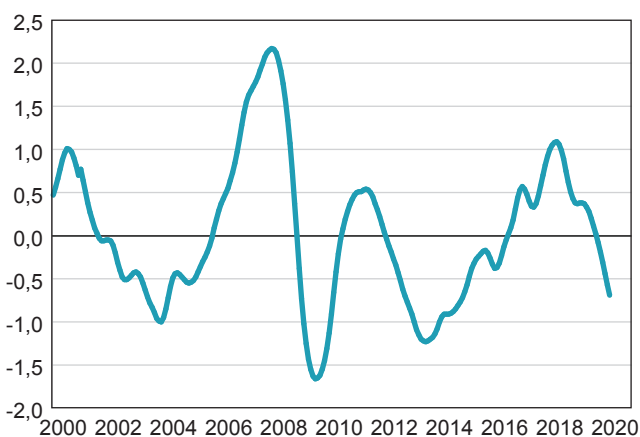
Ansatsen bygger på att för olika indikatorer skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden¹. Förenklat kan man säga att om den kortsiktiga trenden ligger över den långsiktiga råder högkonjunktur och ligger den under råder lågkonjunktur. Men det är inte bara nivån som är viktig utan även riktningen. Ett primärt syfte med konjunkturklockan är att kunna se vändningar i konjunkturen.

Konjunkturedgång de senaste två åren

Som en del av konjunkturklockan har även en sammanvägd konjunkturindikator skapats. Den visar på ett tydligt sätt konjunktursvängningarna i ekonomin. Exakt vilka indikatorer som ska ingå är alltså inte helt fastställt, men valet har endast marginell betydelse för den sammanvägda indikatorn. I nedanstående diagram, som är en oviktad sammanvägning av 10 indikatorer, kan man se att konjunkturen i den nuvarande cykeln toppade i april 2018. Därefter har konjunkturläget mattats av och i mars 2020 var det en bra bit under det normala.

Konjunkturindikator

Avvikelse från långsiktig trend (standardavvikelse)

De olika indikatorerna kan plottas i ett koordinatsystem där värdet på y-axeln är avvikelsen från den långsiktiga trenden och värdet på x-axeln är förändringen från föregående period (månad eller kvartal). Anledningen till att vi kallar den konjunkturklocka är att indikatorerna (teoretiskt) rör sig ett varv moturs i klockan under en konjunkturcykel. Flera länder presenterar liknande diagram med rörlig grafik där man kan följa hur indikatorerna rör sig från månad till månad. Tanken är att detta kommer att införas även på SCB:s hemsida i framtiden. I följande diagram kan man se hur ett antal indikatorer har rört sig från konjunkturtoppen i april 2018 till mars 2020.

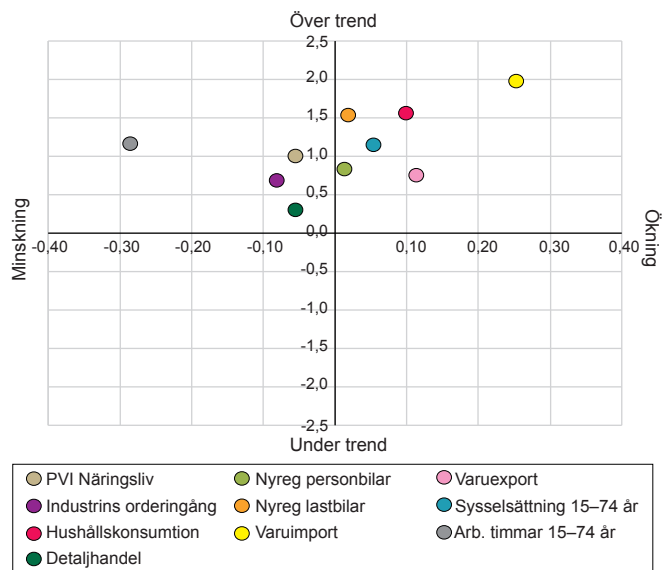
¹ Den kortsiktiga trenden beräknas med Hendersonfilter och den långsiktiga med Hodrick Prescott-filter.

gående period (månad eller kvartal). Anledningen till att vi kallar den konjunkturklocka är att indikatorerna (teoretiskt) rör sig ett varv moturs i klockan under en konjunkturcykel. Flera länder presenterar liknande diagram med rörlig grafik där man kan följa hur indikatorerna rör sig från månad till månad. Tanken är att detta kommer att införas även på SCB:s hemsida i framtiden. I följande diagram kan man se hur ett antal indikatorer har rört sig från konjunkturtoppen i april 2018 till mars 2020.

Konjunkturklocka april 2018

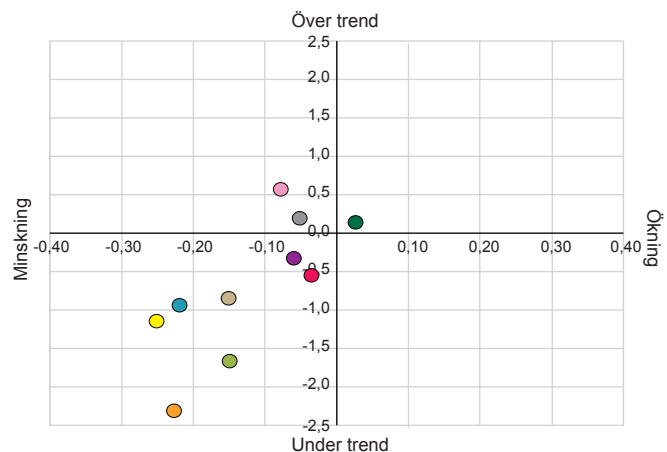
Y-axel: Avvikelse från långsiktig trend (standardavvikelse)

X-axel: Förändring från föregående månad

Konjunkturklocka mars 2020

Y-axel: Avvikelse från långsiktig trend (standardavvikelse)

X-axel: Förändring från föregående månad

I det första diagrammet ser man att samtliga indikatorer låg i de två övre kvadranterna i april 2018. De låg alltså över den långsiktiga trenden och vissa indikatorer hade en uppåtgående trend (övre högra kvadranten) medan andra hade en nedåtgående trend (övre vänstra kvadranten). I mars i år var bilden den omvända. De flesta indikatorerna låg i den nedre kvadranten till vänster, alltså under trend och på nedgång.

NÄRINGS LIV

Coronabrottet slog till mot det svenska näringslivet i mars. Restriktioner för att minska smittspridningen slog särskilt hårt mot tjänstesektorn, men även inom industrin stannade produktionen av. Hotell- och restaurangbranschen drabbades hårt och visade en rekordstor nedgång, men även inom transportbranschen och detaljhandeln var effekterna från krisen påtagliga.

Det skiljer dock en del mellan branscherna och vissa drabbades hårt, medan andra klarade sig bättre. Det visar sig även inom industrin där produktionen för motorfordonsindustrin bromsade in under månaden medan kemi- och läkemedelsindustrin fortsatt visade starka siffror.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

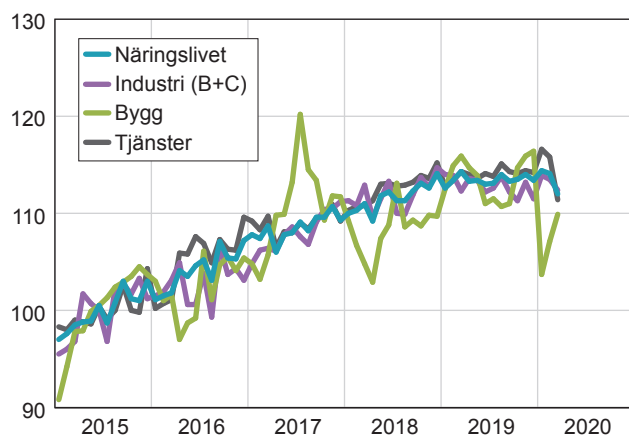
Sebastian Rask

Näringslivets produktion minskade i mars

Jämfört med februari minskade produktionen inom det totala näringslivet med 1,8 procent i säsongsrensade tal. Tjänstesektorn minskade med 3,8 procent medan industrisektorn minskade med 1,0 procent och byggsektorn ökade med 2,6 procent. Den ökade produktionen inom byggsektorn följer efter en större nedgång i januari.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med mars 2019 minskade produktionen inom det totala näringslivet med 2,2 procent i kalenderkorrigerade tal. Samtliga sektorer uppvisade negativa utvecklingstal, där tjänstesektorn minskade med 2,8 procent, industrisektorn minskade med 0,1 procent, och byggsektorn minskade med 4,9 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	mar 20/ feb 20 ¹⁾	jan-mar 20/ okt-dec 19 ¹⁾	mar 20/ mar 19 ²⁾	jan-mar 20/ jan-mar 19 ²⁾
Industri	-1,0	1,1	-0,1	0,0
Bygg	2,6	-7,6	-4,9	-6,2
Tjänster	-3,8	0,3	-2,8	0,9
Näringslivet totalt	-1,8	-0,1	-2,2	0,1

1) Säsongsrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

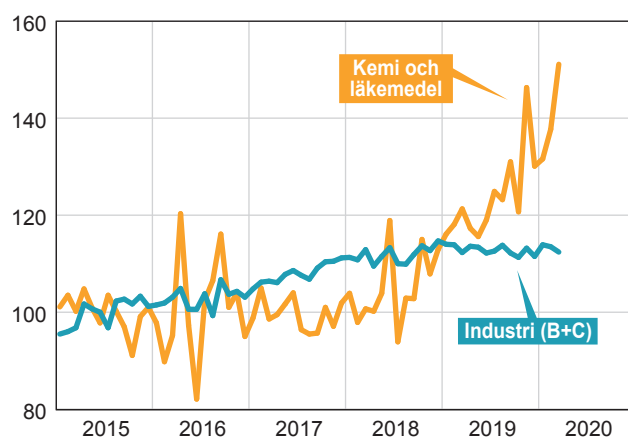
Trots de genomgående negativa utvecklingstalen på månads- och årsbasis uppvisar det totala näringslivet, och dess samtliga sektorer, en positiv utveckling under årets första kvartal, jämfört med motsvarande period i fjol. Produktionen inom det totala näringslivet var 1,3 procent högre första kvartalet 2020 jämfört med första kvartalet 2019. Detta beror till stor del på att tjänstesektorn uppvisade starka siffror under årets inledande månad.

Negativ utveckling för industrisektorn i mars

Produktionen inom industrisektorn minskade i mars med 1,0 procent jämfört med februari, i säsongsrensade tal. En majoritet av industrins delbranscher hade relativt små nedgångar. Bland de största minskningarna återfanns dock motorfordonsindustrin och industrin för elapparatur, vilka minskade med 3,2 respektive 10,1 procent. Även elektronikvaruindustrin uppvisade en nämnvärd minskning och backade med 2,2 procent. Bland de delbranscher som uppvisade positiv utveckling återfanns läkemedelsindustrin och annan transportmedelsindustri, vilka ökade med 9,7 respektive 20,6 procent. Läkemedelsindustrin har uppvisat positiva utvecklingstal under årets samtliga månader hittills i år.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Även på årsbasis uppvisade en majoritet av industrins delbranscher en negativ utveckling. Störst minskningar återfanns inom motorfordonsindustrin och maskinindustrin, vilka minskade med 6,4 respektive 6,3 procent i kalenderkorrigerade tal. De båda delbranscherna har uppvisat negativa årliga utvecklingstal sedan september 2019. Bland de delbranscher som uppvisade positiva utvecklingstal återfanns läkemedelsindustrin och industrin för petroleumprodukter, vilka ökade med 20,8 respektive 30,9 procent. Även industrin för massa, pappers- och pappvaror uppvisade en stark årlig utveckling med 5,9 procent, där framförallt industrin för pappers- och pappvaror sticker ut med en årlig utveckling med 8,1 procent.

Trots en negativ månatlig utveckling inom den totala industrisektorn så är produktionen mer eller mindre oförändrad jämfört med mars i fjol. Tack vare starka siffror i januari och februari ökade även produktionen under det första kvartalet 2020 med 1,1 procent jämfört med det fjärde kvartalet 2019.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	mar 20/ feb 20 ¹⁾	jan–mar 20/ okt–dec 19 ¹⁾	mar 20/ mar 19 ²⁾	jan–mar 20/ jan–mar 19 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	-1,3	5,1	2,6	3,5
Massa och papper	1,8	7,1	5,9	5,9
Grafisk industri	4,7	4,6	-13,3	-4,3
Kemisk industri o läkem.	9,7	5,9	20,8	17,9
Stål- och metallverk	0,3	7,2	-0,9	-2,1
Metallvaruindustri	-0,7	1,6	-5,8	-5,7
Elektronikindustri	-2,2	1,0	-3,2	-3,5
Maskinindustri	0,2	-2,0	-6,3	-6,8
Industri för motorfordon	-3,2	-3,1	-6,4	-6,7
Industrin totalt	-1,0	1,1	-0,1	0,0

1) Säsongrensad och kalenderkorrigerat

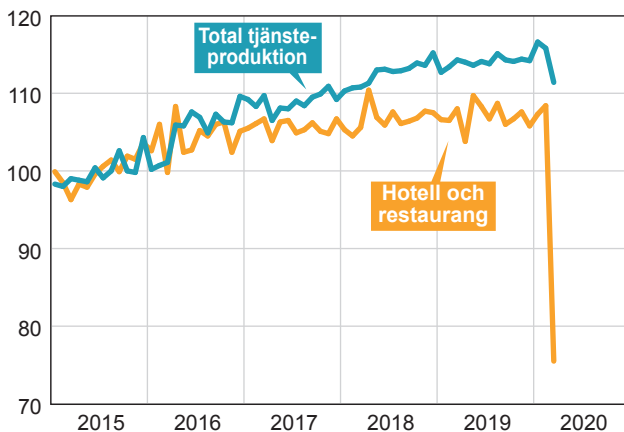
2) Kalenderkorrigerat

Negativ utveckling för tjänstesektorn i mars

Produktionen inom tjänstesektorn minskade i mars med 3,8 procent jämfört med februari, i säsongrensade tal. Hotell- och restaurangbranschen uppvisade störst nedgång, och minskade med 30,4 procent. Även transportbranschen och detaljhandeln uppvisade negativ utveckling, och minskade med 8,5 respektive 7,0 procent. Bland de få delbranscher som uppvisade positiv utveckling återfanns branschen för företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik, vilken ökade med 2,1 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

Även på årsbasis uppvisade hotell- och restaurangbranschen samt transportbranschen stora nedgångar, och minskade med 31,3 respektive 10,0 procent. Därutöver uppvisade motorfordonshandeln en nämnvärd nedgång med 7,8 procent. Störst positiv utveckling uppvisade fastighetsbranschen som ökade med 3,9 procent.

Likt utvecklingen i industrisektorn uppvisade även tjänstesektorn ett starkare första kvartal 2020 jämfört med första kvartalet 2019. Utvecklingen var även positiv jämfört med fjärde kvartalet 2019. Som tidigare nämnt beror det till stor del på starka siffror under årets inledande månad.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	mar 20/ feb 20 ¹⁾	jan–mar 20/ okt–dec 19 ¹⁾	mar 20/ mar 19 ²⁾	jan–mar 20/ jan–mar 19 ²⁾
Motorhandel	-2,5	-7,5	-7,8	-2,4
Partihandel	-1,9	2,4	1,9	3,8
Detaljhandel	-7,0	0,8	-2,4	2,4
Transp. o magasinering	-8,5	-2,5	-10,0	-4,4
Hotell o restaurang	-30,4	-9,0	-31,3	-10,8
Informat. o kommunikat.	-2,4	1,1	-2,5	1,5
Fastighetsverksamhet	-0,4	1,7	3,9	5,7
Företagstjänster	2,1	0,0	0,3	-1,8
Tjänstebanscher totalt	-3,8	0,3	-2,8	0,9

1) Säsongrensad och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Ökad byggproduktion i mars

Byggproduktionen ökade i mars med 2,6 procent jämfört med februari, i säsongrensade tal. Jämfört med mars 2019 minskade däremot produktionen med 4,9 procent, i kalenderkorrigerade tal. Produktionen under det första kvartalet 2020 minskade med 7,6 procent jämfört med fjärde kvartalet 2019. Detta till stor del på grund av en större nedgång under årets inledande månad.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

Linn Hedman

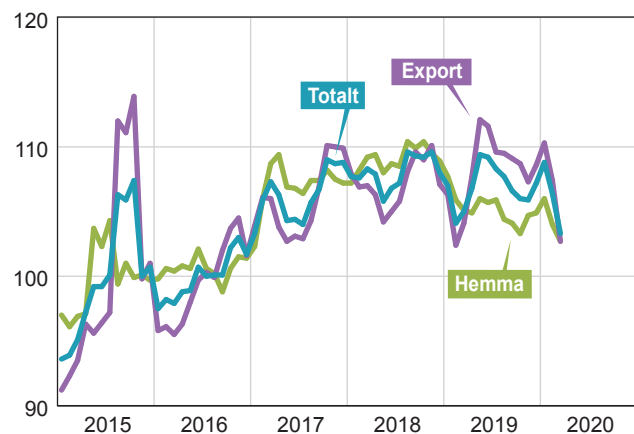
Minskad ordergång i mars

Industrins totala ordergång minskade 9,6 procent i mars jämfört med februari, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden minskade med 6,3 procent och exportmarknaden minskade med 12,2 procent.

På årsbasis minskade ordergången för den totala marknaden med 2,0 procent, efter kalenderkorrigerat. Hemmamarknaden minskade med 3,1 procent och exportmarknaden minskade med 1,0 procent jämfört med mars i fjol.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Hittills i år har industrins totala ordergång ökat 1,8 procent jämfört med samma period i fjol i kalenderkor-

rigerade tal. Exportmarknaden ökade med 4,5 procent medan hemmamarknaden minskade med 1,8 procent.

Stor nedgång för motorfordonsindustrin

Utvecklingen var blandad bland industrins delbranscher på månadsbasis. Den största minskningen återfanns inom motorfordonsindustrins som minskade med 43,2 procent, säsongrensat och jämfört med februari. Det var andra månaden i rad med nedgång för branschen efter att tidigare haft en positiv trend. Även metallvaruindustrin backade, och uppvisade 12,7 procent lägre ordergång i mars jämfört med februari.

Den största ökningen återfanns inom annan transportmedelsindustri som ökade med 40,8 procent jämfört med februari. Efterfrågan i kemi- och läkemedelsindustrin var också starkare än i februari, och ordergången ökade med 14,8 procent. Därmed har kemi- och läkemedelsindustrin uppvisat positiv månadsutveckling under årets tre första månader.

Ordergång och omsättning			
Förändring i procent			
	mar 20/ feb 20 ¹⁾	mar 20/ mar 19 ²⁾	jan–mar 20/ jan–mar 19 ²⁾
Ordergång			
Hemmamarknad	-6	-3	-2
Exportmarknad	-12	-1	5
Totalt	-10	-2	2
Omsättning			
Hemmamarknad	-3	-4	-4
Exportmarknad	0	1	1
Totalt	-1	-1	-1

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Kemi- och läkemedelsindustrin stark på årsbasis

De största ökningarna på årsbasis återfanns inom kemi- och läkemedelsindustrin respektive textil- och klädesindustrin, vilka ökade med 30,4 respektive 22,6 procent. Efterfrågan i textil- och klädesindustrin ökade framförallt på exportmarknaden.

Bland de största minskningarna jämfört med mars i fjol återfanns industrin för elapparatur samt annan transportmedelsindustri. Industrin för stål- och metallverk minskade med 40,7 procent i kalenderkorrigerade tal, vilket var andra månaden i rad som branschen uppvisade en nedgång efter en period med positiv årsutveckling. Hemmamarknaden minskade med 2,5 procent och exportmarknaden minskade med 54,6 procent. Trots den positiva månadsutvecklingen minskade annan transportmedelsindustri med 27,7 procent i kalenderkorrigerade tal.

Under årets första kvartal var ordergången stark i bland andra kemi- och läkemedelsindustrin samt motorfordonsindustrin. Den ackumulerade årsutvecklingen var 17,6 respektive 9,5 procent jämfört med första kvartalet 2019, kalenderkorrigerat. Bland betydande minskningar märks industrin för elapparatur och industrin för stål- och metallverk som uppvisade en ackumulerad årsutveckling som var 21,3 respektive 7,4 procent lägre än samma period i fjol.

BYGGMARKNAD

Försämrade utsikter på ett års sikt

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet påverkades förhållandevis lite och föll med endast 6,4 enheter, från 99,4 till 93,0 enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer. Det är företagens negativa anställningsplaner som drar ner indikatorn under 100. Företagens omdömen om orderstockarna ligger dock fortsatt över sitt historiska genomsnitt.

Byggandet uppges ha minskat de senaste tre månaderna och företagen förväntar sig även att det kommer att fortsätta minska de kommande månaderna. Husbyggarna är mer pessimistiska än anläggningsbyggarna. Anläggningsbyggarna har haft en väldigt positiv utveckling av orderstocken de senaste månaderna medan en stor andel husbyggare anger att den har minskat. Båda branscherna förväntar sig dock att orderstocken kommer att minska de kommande månaderna och utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt är dystra.

Antalet anställda uppges ha minskat de senaste månaderna och även anställningsplanerna är dystra. Otillräcklig efterfrågan anges fortsatt vara det främsta hindret för ökat byggande, dock har andelen företag som anger andra faktorer som anledning ökat betydligt.

Byggföretagen rapporterar om sänkta anbudspriser de senaste månaderna och förväntningarna pekar på sänkningar i stor omfattning framöver.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Oförändrat faktorprisindex senaste månaden

Faktorprisindex för flerbostadshus var oförändrat mellan februari och mars 2020. Under motsvarande period förra året ökade faktorprisindex med 0,2 procent. Även entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, var oförändrade mellan februari och mars 2020.

Byggmaterialkostnaderna ökade med 0,1 procent. Inom byggmaterialgruppen steg kostnaderna för övrigt byggmaterial mest. De ökade med 1,6 procent. Kostnaderna för material för målning höjdes med 1,1 procent. Även kostnaderna för vitvaror och elmateriel steg något. Alla andra byggmaterialkostnader sjönk eller var oförändrade. Mest minskade kostnaderna för snickerier som föll med 0,3 procent.

Entreprenörernas kostnader inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 1,5 procent. Minskningen inom den gruppen berodde mestadels på att kostnaderna för dieselolja föll med 8,2 procent jämfört med februari 2020. Entreprenörernas övriga omkostnader steg med 0,2 procent, medan löner och maskinkostnader var oförändrade. Hänsyn har inte tagits till den tillfälligt reducerade arbetsgivaravgiften som gäller från 1 mars–30 juni 2020

Under mars ökade byggherrekostnaderna, som utgörs av ränte- och kreditivkostnader, kostnader för projektering och centrala administrationskostnader, med 0,2 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	mar 20/feb 20	mar 20/mar 19
Entreprenadkostnader	0,0	1,8
Byggmaterial	0,1	2,3
Löner	0,0	2,0
Maskiner	0,0	0,9
Transporter, drivmedel, elkraft	-1,5	-2,3
Omkostnader	0,2	2,1
Byggherrekostnader	0,2	4,8
Total byggkostnad	0,0	2,3

Byggkostnaderna ökade med 2,3 procent på ett år

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 2,3 procent mellan mars 2019 och mars 2020. Entreprenörernas kostnader höjdes med 1,8 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 1,5 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna med 2,3 procent mellan mars 2019 och mars 2020. Den största ökningen i byggmaterialgruppen var vitvaror, som steg med 5,4 procent. Kostnaderna för järn och stål inklusive armeringsstål ökade med 5,0 procent. Kostnaderna för elmateriel höjdes med 4,5 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också, förutom kostnaderna för trävaror och armeringsstål som sjönk med 4,7 respektive 2,7 procent.

Entreprenörernas omkostnader höjdes med 2,1 procent. Kostnaderna för löner steg med 2,0 procent. I denna förändring ingår inte eventuell påverkan av den tillfälligt reducerade arbetsgivaravgiften. Kostnaderna för maskiner ökade med 0,9 procent. Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 2,3 procent. Inom den gruppen föll kostnaderna för elkraft och dieselolja med 9,6 respektive 7,8 procent, medan kostnaderna för lastbilstransporter steg med 0,8 procent.

Byggherrekostnaderna steg med 4,8 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 14,2 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Den pågående coronapandemin hade en betydande inverkan på konsumtionen och handeln i mars. Hushållskonsumtionen sjönk kraftigt i mars, där klädinköpen och restaurang- och hotellbesöken stod för de största nedgångarna. I enlighet med förväntningarna ökade livsmedelshandeln rejält medan sällanköpshandeln lika väntat redovisade en markant nedgång. Sammantaget minskade detaljhandeln i mars jämfört med månaden innan. Det märks även en tydlig coronaeffekt på nyregistreringen av bilar som sjönk mycket kraftigt i april.

Detaljhandel

Senaste uppgift: mars 2020

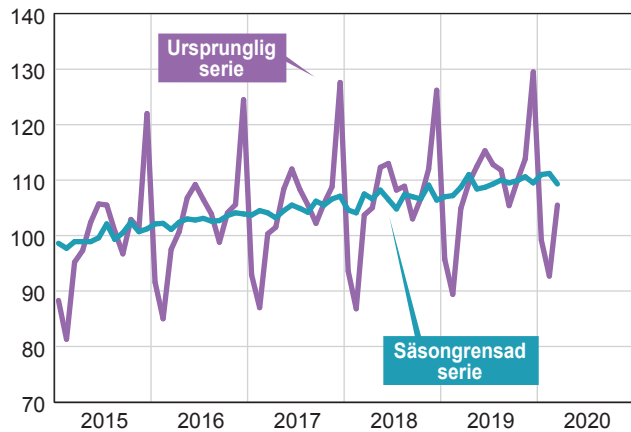
Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Uppåt för livsmedelshandeln i mars

Detaljhandelsstatistiken för mars visar en tydlig påverkan från coronapandemin. Om man enbart ser på utvecklingen för den totala detaljhandeln är effekten inte lika tydlig som när man delar upp i dagligvaruhandeln respektive sällanköpshandeln. Omsättningen i den totala detaljhandeln minskade med 1,7 procent jämfört med februari i säsongensade, kalenderkorrigerade och fastprisberäknade tal.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Index 2015=100

Det var en stor skillnad i utvecklingen för dagligvaruhandeln, som främst omfattar livsmedelshandeln, och sällanköpshandeln, som består av specialiserad butikshandel. I linje med förväntningarna noterades en uppgång för dagligvaruhandeln, där försäljningen ökade med 4,0 procent jämfört med i februari. Inte helt oväntat så utvecklades sällanköpshandeln åt motsatt håll och minskade med 5,9 procent jämfört med månaden innan.

Sett över hela det första kvartalet i år var omsättningen i säsongensade tal 0,5 procent högre än fjärde kvartalet förra året.

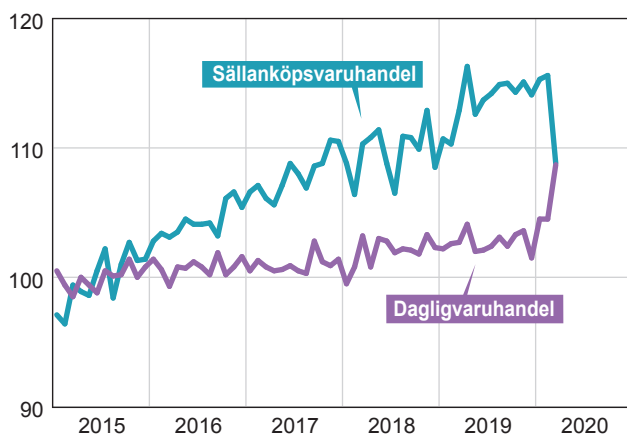
Kraftigt tapp för klädhandeln i årstakt

I mars ökade försäljningen inom den totala detaljhandeln med 0,6 procent jämfört med mars i fjol i kalenderkorrigerade, fastprisberäknade tal. Försäljningen inom dagligvaruhandeln ökade med 6,1 procent medan den sjönk med 3,8 procent inom sällanköpshandeln.

Det noterades nedgångar inom de flesta av sällanköpshandelns delbranscher jämfört med mars förra året. Handeln med kläder och skor har haft det klart tuffast i spåren av pandemin. Skohandeln backade med 40 procent medan klädhandeln sjönk med 34 procent. Nedgångar i denna storleksklass är oerhört sällsynta. Det gick väldigt trögt även för guldsmedshandeln som noterade en minskning på drygt 20 procent jämfört med i mars förra året. Utöver ovan nämnda branscher redovisades det noterbara nedgångar även för möbelhandeln, sporthandeln samt bok- och pappershandeln.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Järn- och bygghandeln samt heminredningshandeln minskade visserligen svagt, men nedgången var beskedlig för båda branscherna, vilket sannolikt förklaras av att mer tid än vanligt har spenderats i hemmet. Elektronikhandeln hade i motsats till de flesta övriga branscher en gynnsam utveckling i mars och noterade en uppgång på knappt 14 procent jämfört med mars i fjol. Det var nästan samma årstakt som i februari.

Ökad försäljning hittills i år

Första kvartalet i år har detaljhandelns omsättning varit 2,6 procent högre än motsvarande kvartal i fjol, i kalenderkorrigerade och fastprisberäknade tal. Omsättningen har ökat både inom dagligvaruhandeln och inom sällanköpshandeln, med 3,5 respektive 1,5 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2020	jan-mar 2020
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	6,1	3,5
därför:		
Detaljhandel, mest livsmedel	7,4	4,3
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-10,8	-6,8
Sällanköpsvaruhandel	-3,8	1,5
därför:		
Klädhandel	-34,4	-12,9
Skohandel	-39,5	-18,4
Möbelhandel	-13,9	0,7
Elektronikhandel	13,7	16,1
Järn- och bygghandel	-0,9	0,3
Bokhandel	-7,6	-0,9
Guldsmedshandel	-21,8	-5,7
Sport- o fritidshandel	-9,0	-3,3
Leksakshandel
Postorderhandel	7,3	5,3
Totalt detaljhandel	0,6	2,6

De branscher som ökat mest första kvartalet i år är elektronikhandeln och handeln med heminredning. Inom bokhandeln, järn- och bygg samt möbelhandeln är försäljningen i stort sett oförändrad från i fjol. Den svaga försälj-

ningen i mars har dragit ner kvartalsutvecklingen för flera branscher, men klart mest för handeln med kläder och skor.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: mars 2020

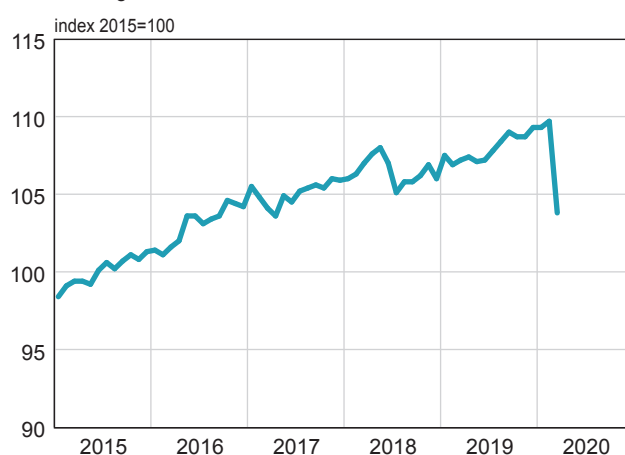
Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Hushållens konsumtion sjönk kraftigt

Hushållens konsumtionsutgifter har påverkats kraftigt av coronapandemin. Konsumtionen sjönk i mars med hela 5,4 procent, i säsongrensade tal och jämfört med i februari. Det är en historiskt stor nedgång som inte har skådats på länge. Innan fallet i mars hade konsumtionsindex haft en uppåtgående trend de senaste två åren.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Klädinköp minskade mest

Jämfört med motsvarande månad förra året sjönk konsumtionen med 3,1 procent, mätt i kalenderkorrigerade och fastprisberäknade tal. Klädinköp var det hushållen drog ner mest på, dessa sjönk med 35 procent jämfört med året innan. Ett kraftigt fall noterades också för konsumtionen av restaurang- och hotelltjänster som sjönk med 28 procent. Det redovisades nedgångar för de flesta konsumtionstyper jämfört med året innan, exempelvis sjönk konsumtionen av grupperna möbler och inredning samt transporter och motorfordon med cirka 8 procent vardera.

Hushållen drog dock inte ner på all konsumtion. En av de största utgifterna, livsmedelskonsumtionen, ökade i spåren av pandemin och var 6,5 procent högre än året innan. Pandemin har medfört att det är svårare att umgås fysiskt, vilket märks på en ökning i kommunikationsutgifterna. Nedgången i den totala konsumtionen motverkades också av att hushållens största utgift, boendet, var något högre än förra året.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2020	jan–mar 2020
Detaljhandel, mest livsmedel	6,5	3,4
Beklädnadshandel	-34,7	-13,7
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	0,8	0,0
Möbler, inredning m.m.	-8,1	1,9
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	-7,6	-1,6
Post- och telekommunikation	5,7	11,0
Rekreation och kultur	-3,9	2,8
Hotell och restaurang	-28,4	-9,6
Övriga varor och tjänster	-9,2	4,7
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	-3,1	0,4

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: april 2020

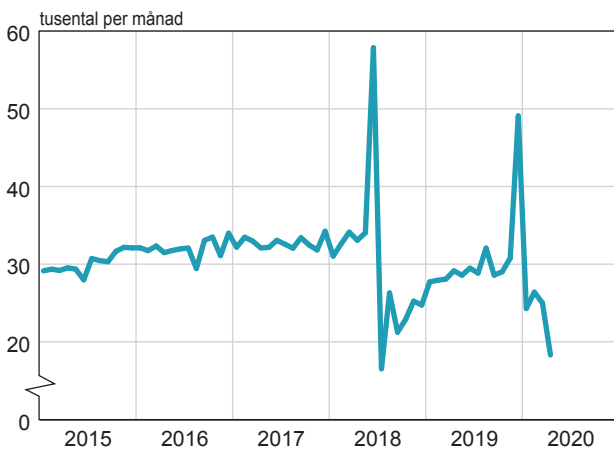
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Nyregistreringarna rasade i spåren av coronakrisen

Coronautbrottet sätter nu avtryck i nyregistreringarna av personbilar. I april minskade registreringarna med knappt 27 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Jämfört med mars i fjol var nedgången nästan 37 procent.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

I årstakt har nyregistreringarna minskat varje månad sedan årsskiftet. Fram till mars var nedgångarna dock en effekt av de ändringar i fordonsskattesystemet som började gälla första januari i år. Statistiken i april visar snarare på en tydlig effekt från coronakrisen då nedgången var betydligt större än månaderna innan. I osäkra tider skjuts stora inköp såsom bilar på framtiden vilket drabbar bilförsäljningen och i förlängningen nyregistreringarna. Dessutom har utbudet fallit under krisen när fordonsindustrin tvingats begränsa produktionen.

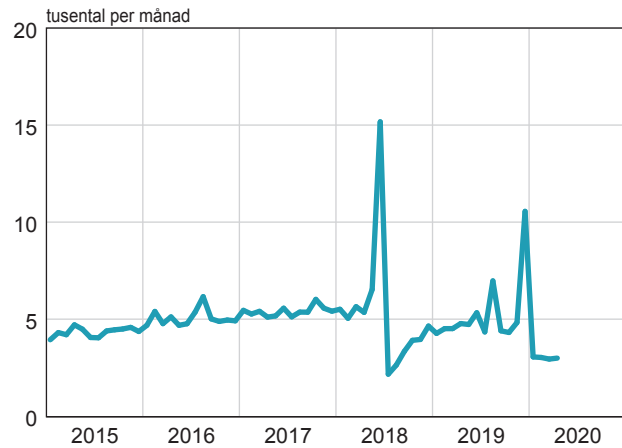
Sammantaget hittills i år, januari–april, har nyregistreringarna minskat med drygt 17 procent jämfört med samma period i fjol.

Lastbilsregistreringarna ökade i april

Nyregistreringarna av lastbilar ökade i april med 1,7 procent, säsongrensat och jämfört med mars. Det var första månaden sedan december i fjol som lastbilsregistreringarna visade på en ökning. Det indikerar att lastbilsregistreringarna hittills inte drabbats lika hårt av coronautbrottet.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

I årstakt minskade lastbilsregistreringarna med drygt 37 procent. Det var fjärde månaden i rad som lastbilsregistreringarna minskade med över 30 procent. I likhet med personbilarna har även nyregistreringarna av lastbilar påverkats av de skärpta fordonsskattegränserna sedan årsskiftet.

UTRIKESHANDEL

I spåren av coronapandemin har utrikeshandeln påverkats när flera länder infört hårda restriktioner för att minska smittspridningen. I februari var virusutbrottet främst begränsat till Kina, men spred sig därefter till övriga världen. I flera europeiska länder stängdes hela samhällen ned under mars vilket försvårade varutransporterna över landsgränserna.

Utrikeshandeln med varor visar också att överskottet minskade i mars, men att Sveriges handelsnetto ändå var fortsatt positivt. De senaste månaderna är det framförallt importsidan som visat en svag utveckling och i mars fortsatte varuimporten att minska. Även exporten minskade, men nedgångarna var trots allt relativt begränsade. Att exporten inte visar en större påverkan till följd av krisen kan tänkas bero på att en stor andel av beställningarna av svenska varor lades innan länder stängde ner.

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer visar däremot på en betydligt mer dämpad utveckling i april. Exportorderingen föll under månaden och industriföretagens förväntningar indikerar att efterfrågan från utlandet kommer att minska kraftigt de kommande tre månaderna.

Varuexport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 20/19 %
	2020 jan-feb	2019 jan-feb		
Skogsvaror	25 543	25 526	9,9	0
- Trävaror	5 427	5 326	2,1	2
- Papper	14 689	14 674	5,7	0
Mineralvaror	25 768	26 233	10,0	-2
- Järnmalm	4 384	3 275	1,7	34
- Järn och stål	10 967	13 513	4,2	-19
Kemivaror	42 535	35 911	16,5	18
- Läkemedel	23 956	18 245	9,3	31
Energivaror	17 798	16 614	6,9	7
Verkstadsvaror	111 606	111 930	43,2	0
- Maskiner	36 177	37 226	14,0	-3
- Elektrovaror	25 451	22 973	9,9	11
- Vägfordon	36 641	38 119	14,2	-4
Övriga varor	34 846	31 648	13,5	10
- Livsmedel	16 242	14 377	6,3	13
Totalt	258 097	247 862	100,0	4

Varuimport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 20/19 %
	2020 jan-feb	2019 jan-feb		
Skogsvaror	6 449	7 268	2,8	-11
Mineralvaror	17 618	19 576	7,5	-10
- Järn och stål	7 586	9 046	3,2	-16
Kemivaror	29 482	31 399	12,6	-6
- Läkemedel	7 915	8 345	3,4	-5
Energivaror	23 660	25 658	10,1	-8
- Råolja	13 909	13 062	5,9	6
- Oljeprodukter	8 391	10 036	3,6	-16
Verkstadsvaror	101 551	103 850	43,4	-2
- Maskiner	24 576	25 267	10,5	-3
- Elektrovaror	35 296	35 628	15,1	-1
- Vägfordon	26 801	26 960	11,5	-1
- Instrument, optiska varor	6 041	5 701	2,6	6
Övriga varor	55 084	54 341	23,6	1
- Livsmedel	26 755	25 568	11,4	5
Totalt	233 844	242 091	100,0	-3

Handelsnetto

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 4,1 miljarder kronor i mars

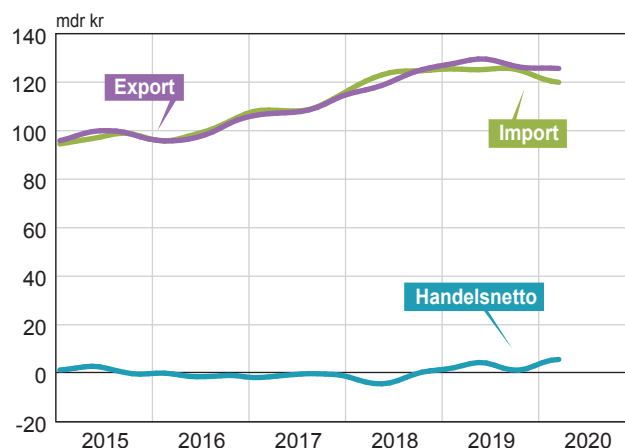
Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 4,1 miljarder kronor under mars 2020, enligt preliminära beräkningar. För mars 2019 var det ett överskott på 5,3 miljarder kronor.

Varuexportens värde under mars uppgick till 130,4 miljarder kronor och varuimporten till 126,3 miljarder. Varuexporten har därmed minskat i värde med 2 procent, medan varuimporten har minskat i värde med 1 procent jämfört med mars 2019. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 21,8 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 17,7 miljarder. Storbritannien är fr.o.m. februari 2020 exkluderad från gruppen EU-länder och ingår istället i gruppen Övriga länder.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

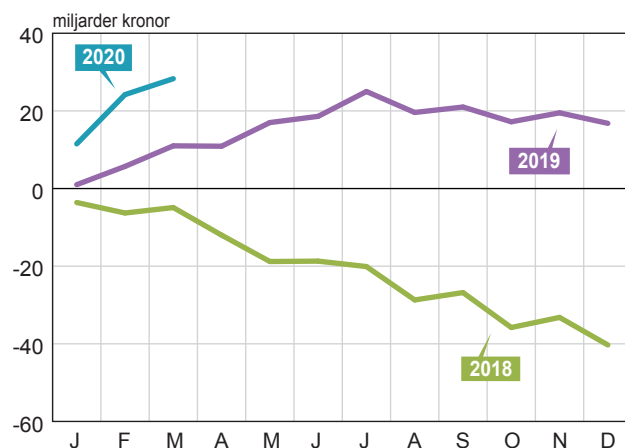

Det var en vardag mer i mars 2020 än i mars 2019. Renstat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 5,7 miljarder kronor för mars, och ett överskott på 5,3 miljarder kronor för februari. För januari var motsvarande värde ett överskott på 4,4 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 2 procent, medan varuimporten minskade med 3 procent jämfört med motsvarande period ett år tidigare. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 388,5 miljarder kronor och varuimportvärdet till 360,2 miljarder. Handelsnettot för januari–mars 2020 gav därmed ett överskott på 28,3 miljarder kronor. För motsvarande period för ett år sedan noterades ett överskott på 11,0 miljarder kronor.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Lägre inflationstakt

Inflationstakten enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta) var 0,6 procent i mars 2020. Det innebär att

Nya BNP-indikatorn ger en tidig bild över BNP-tillväxten

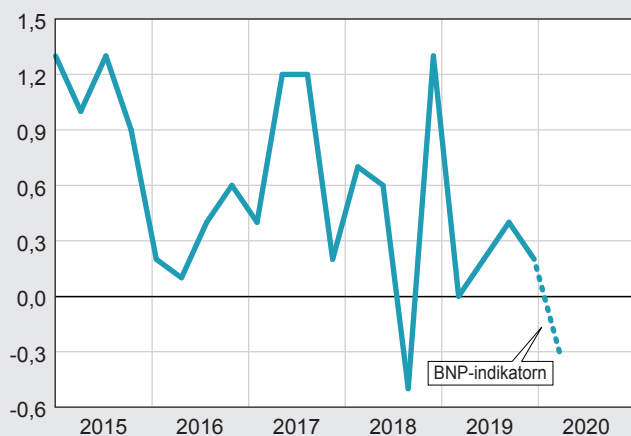
Sveriges BNP sjönk under första kvartalet. Det visar den nya BNP-indikatorn som publicerades för första gången i början av maj. Indikatorn som ska ge en preliminär snabbskattning av kvartalsvisa BNP kommer fortsättningsvis att publiceras ungefär 35 dagar efter varje utgången kvartal.

Efterfrågan på snabb statistik har blivit allt viktigare i en värld där allt snurrar fortare. Den pågående krisen är det senaste exemplet där behovet av aktuell statistik är stort för att kunna ge en bild av nuläget. Den nya BNP-indikatorn, som publicerades för första gången i början av maj, visar att Sveriges BNP minskade med 0,3 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Kvartalet påverkades av coronapandemin som under mars slog till hårt mot svensk ekonomi.

Däremot verkar svensk ekonomi totalt sett inte ha drabbats lika hårt som andra länder. I Frankrike, Italien och Spanien, som i likhet med Sverige publicerar preliminära snabbestimat av BNP, sjönk BNP med mellan 4,7 och 5,8 procent under första kvartalet. I dessa länder var restriktionerna också hårdare och länderna var mer eller mindre nedstängda under delar av mars. För euroområdet sjönk BNP med 3,8 procent och i EU var nedgången 3,5 procent.

BNP-tillväxt

Procentuell förändring från föregående kvartal.
Säsongrensade värden

BNP-indikatorn, som har utvecklats på SCB under det senaste året, kommer fortsättningsvis att publiceras ungefär 35 dagar efter varje utgången kvartal. Indikatorn ger en tidig bild av BNP-tillväxten på aggregerad nivå i både faktiska, kalenderkorrigerade och säsongrensade termer. Målet är att den i så hög grad som möjligt ska förutsäga det ordinarie kvartalsutfallet som publiceras senast 60 dagar efter kvartalets slut.

Publiceringstidpunkter för BNP-kvartal under året

	Datum	Avser period
BNP-indikatorn	5 maj	kv 1 2020
Ordinarie kvartalsutfall	29 maj	kv 1 2020
BNP-indikatorn	5 aug	kv 2 2020
Ordinarie kvartalsutfall	28 aug	kv 2 2020
BNP-indikatorn	5 nov	kv 3 2020
Ordinarie kvartalsutfall	27 nov	kv 3 2020

Avstämningar från två sidor av ekonomin

Precis som vid en ordinarie kvartalsberäkning så beräknas BNP-indikatorn från både produktions- och användningssidan. BNP från produktionsidan beräknas genom att förädlingsvärdet i alla sektorer i ekonomin summeras, medan användningssidan summerar slutlig användning uppdelat efter den så kallade försörjningsbalansen.

Med utvecklingstal för respektive BNP-komponent kan resultaten sedan aggregeras till en BNP-tillväxt från produktions- respektive användningssidan. Dessa ger inte exakt samma resultat och för att eliminera differenserna stäms båda sidorna av mot varandra. Precis som vid en ordinarie kvartalsberäkning görs det enligt 50/50-principen, där ena sidan justeras uppåt och den andra sidan justeras nedåt med samma värde, till en slutlig BNP-skattning.

Momsuppgifter ett viktigt substitut

Den uppsnabbade skattningen av BNP-tillväxten innebär däremot att alla källor och underlag som används vid en ordinarie kvartalsberäkning inte finns tillgängliga vid tidpunkten för beräkningen av BNP-indikatorn. Det gäller särskilt vissa delar av användningssidan som istället baseras på andra data eller modellskattningar. Exempelvis används uppgifter från Skatteverkets register över momsdeklarationer i stor omfattning, bland annat för att beräkna utrikeshandeln med tjänster.

God tillgång på underlag för produktionsidan

För BNP-beräkningarna från produktionsidan sker dock sammanställningen till stor del med samma underlag och metoder som vid en ordinarie kvartalsberäkning. För de två största sektorerna, icke-finansiellt näringsliv och offentlig förvaltning, som tillsammans står för knappt 85 procent av det totala förädlingsvärdet till marknadspris¹, finns preliminära underlag för de flesta ordinarie källorna tillgängliga i tid.

Det betyder också att i de fall som produktionsidans utfall avviker från den ordinarie kvartalsberäkningen beror det huvudsakligen på att de preliminära källorna revideras.

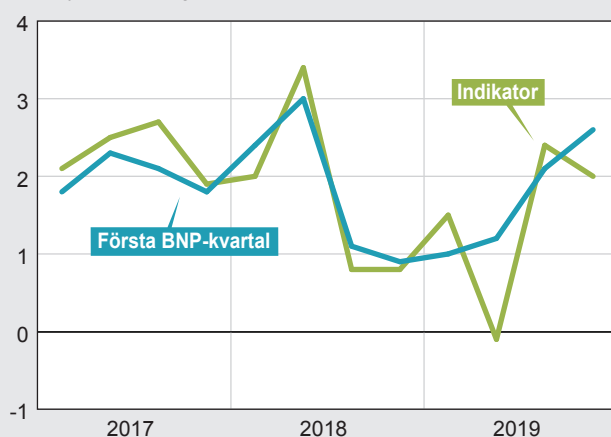
¹ Marknadspris är detsamma som mottagarpris, dvs. det pris köparen faktiskt betalar för produkterna vid köptillfället.

I FOKUS

Större utmaningar för beräkningen från användningssidan

Av användningssidans olika delar; hushållens konsumtionsutgifter, offentliga konsumtionsutgifter, bruttoinvesteringar och nettoexporten, har den förstnämnda krävt minst arbete. Varje månad publicerar SCB den månadsvisa HUKO-indikatorn som ger en tidig bild av den ändamålsfördelade hushållskonsumtionen. Metoderna för att beräkna hushållskonsumtionen motsvarar till stora delar de ordinarie kvartalsberäkningarna och träffsäkerheten blir därmed god.

Ändamålsfördelad hushållskonsumtion
Volymutveckling årstakt

I nationalräkenskaperna ska hushållskonsumtionen endast avse svenska hushålls konsumtion. I de ordinarie kvartalsberäkningarna görs därför avdrag för utländska besökares konsumtion i Sverige, medan de svenska hushållens konsumtion utomlands adderas. Utlandsposterna ingår inte i HUKO-indikatorn men då dessa poster korrigeras med motsatt tecken i utrikeshandeln kan de exkluderas från BNP-indikatorn utan att påverka BNP.

Störst osäkerhet i utrikeshandeln med tjänster

Beräkningarna av utrikeshandeln innebär större justeringar, åtminstone när det kommer till tjänstehandeln då kvartalsundersökningen *Utrikeshandeln med tjänster* inte finns att tillgå. Källan har istället ersatts med momsutgifter, och även om dessa är ett direkt mått på företags inköp och försäljning mot utländska motparter, är det inte en helt okomplicerad ersättare. Importen och exporten av tjänster är också den enskilt mest osäkra komponenten i sammanställningen av BNP-indikatorn. Varuhandeln, där den ordinarie huvudkällan *Utrikeshandel med varor* används, är betydligt säkrare.

Investeringarna skattas från tillgångssidan

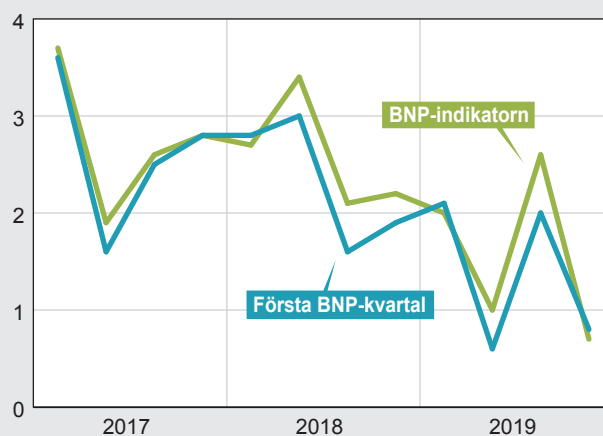
Störst avsteg från ordinarie metoder görs för de fasta bruttoinvesteringarna. Det beror på att ingen av de viktigaste källorna, *Investeringenkäten* eller registerdata för påbörjat bostadsbyggande, finns att tillgå vid sammanställningen av BNP-indikatorn. Istället skattas investeringarna från tillgångssidan, det vill säga utifrån produktionen av varor och tjänster som används till investeringar som stannat i landet samt de investeringsvaror som importerats. Närmast efter utrikeshandeln med tjänster är de fasta bruttoinvesteringarna det osäkraste området.

Lagerinvesteringarna är däremot förhållandevis okomplicerade då två huvudsakliga undersökningarna *Industrins lager* och *Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenäring* kan sammanställas från avklippt insamling.

Tester visar bättre träffsäkerhet än tidigare snabbbestimat

Avslutningsvis, utvärderingar av BNP-indikatorn i ett historiskt perspektiv, visar att i termer av absoluta medelfel är indikatorn mer träffsäker än den tidigare snabbversionen av BNP som publicerades i slutet av juli varje år. Sett till BNP-tillväxten i årstakt ligger medelfelet på under 0,3 procentenheter.

BNP
Volymutveckling årstakt

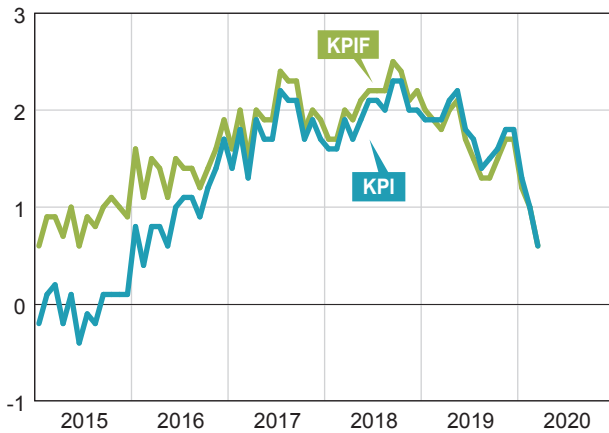

Denna text baseras på en tidigare publicerad artikel i "Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv", nummer 1 2020 avseende kvartal 4 2019: www.scb.se/hitta-statistik/temaomraden/sveriges-ekonomi/indikatorer-och-publicationer-om-konjunkturlaget/sveriges-ekonomi-statistiskt-perspektiv

inflationstakten sjönk jämfört med februari då inflations-takten var 1,0 procent. Månadsförändringen från februari till mars var -0,2 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Drivmedel och kläder påverkade KPIF i mars

KPIF sjönk med 0,2 procent från februari till mars. Under motsvarande period 2019 steg KPIF med 0,2 procent.

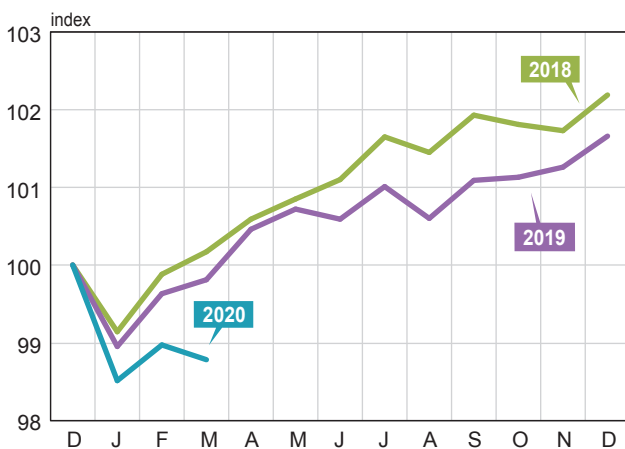
Det var framförallt lägre priser för drivmedel som påverkade KPIF i mars. Lägre priser på el, inventarier och hushållsvaror, paketresor samt rekreationsvaror som böcker och sportartiklar påverkade också KPIF. Högre priser för livsmedel, kläder och utrikes flygresor motverkade prisnedgångarna.

Säsongsmönster och tillfälliga prisförändringar

Prisförändringar för varor och tjänster kan bland annat bero på säsong eller vara tillfälliga. Drivmedelspriserna sjönk i mars i år medan de vid samma period förra året höjdes. Kläddiserna steg mer än vanligt i mars 2020, medan priserna inom rekreation och kultur sjönk mer än vanligt mellan februari och mars i år.

Konsumentprisernas utveckling

KPIF december föregående år=100

Bidrag till inflationstakten i mars

Inflationstakten enligt KPIF, det vill säga förändringen i KPIF under de senaste 12 månaderna, var 0,6 procent i

mars 2020, en nedgång från februari då inflationstakten var 1,0 procent.

Främst påverkades inflationstakten i mars 2020 av högre priser för livsmedel, utrikes flygresor och restauranger. Prissänkningar för el, drivmedel och teleutrustning motverkade uppgången.

Konsumentprisernas förändring

Mars 2020

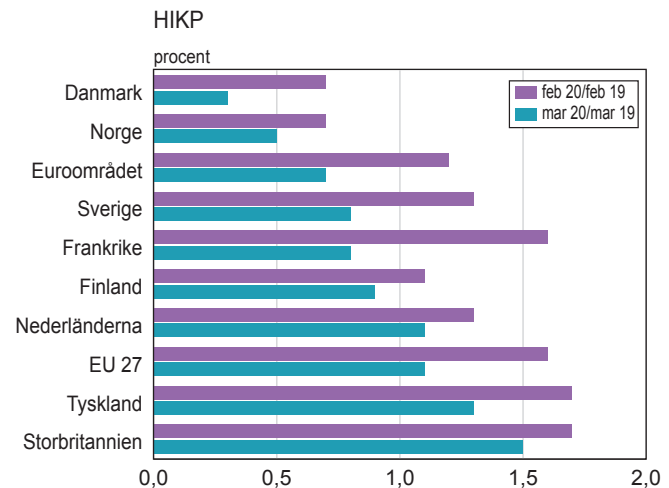
	Förändring från Föregående månad mar 2019		Bidrag till förändring sedan mar 2019 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,7	2,5	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,6	1,7	0,1
Kläder och skor	4,0	-1,2	0,0
Boende	-0,3	-0,7	-0,2
Inventarier och hushållsvaror	-1,0	0,4	0,0
Hälsa- och sjukvård	0,5	1,7	0,1
Transport	-1,2	2,1	0,2
Post och telekommunikationer	0,0	-5,2	-0,2
Rekreation och kultur	-1,7	-0,8	-0,1
Utbildning	0,5	3,9	0,0
Restauranger och logi	-0,1	2,4	0,2
Div varor och tjänster	0,1	2,0	0,1
KPIF totalt	-0,2	0,6	0,6

1) Procentenheter

Information angående Coronapandemin

Kvaliteten på prisunderlaget för mars månads KPI bedöms inte vara påverkad av utbrottet av covid-19 i så stor uträkning. Majoriteten av priserna är insamlade innan tillgängligheten för vissa varor och tjänster minskade. För flygcharter och flygresor har inställda flyg exkluderats från beräkningarna, prisutvecklingen för dessa index avser därför de första veckorna i mars.

Inflationstakten i olika länder

Minskad inflationstakt även i övriga Europa

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU, samt även av ett par länder utanför unionen. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP sjönk inflationstakten i Sverige från 1,3 procent i februari till 0,8 procent i mars. Även i euroländerna och EU27 sjönk

inflationstakten med 0,5 procentenheter i mars. Av de stora länderna var nedgången allra störst i Frankrike där inflationstakten sjönk från 1,6 till 0,8 procent. I Tyskland var inflationen 1,3 procent, vilket var 0,4 procentenheter lägre än i februari.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s producentprisindex

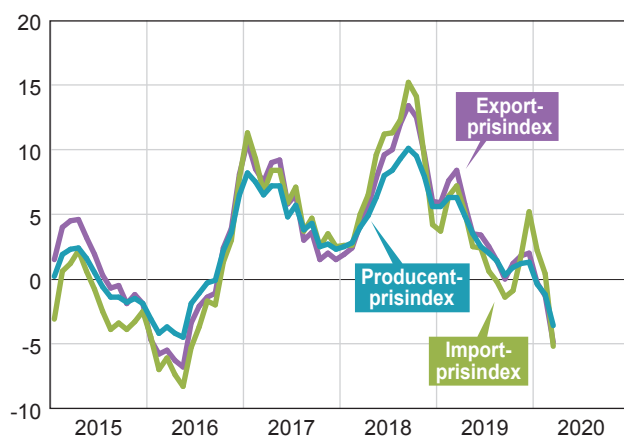
Beatrice Ljung

Prisras på råolja gav historiskt stor nedgång för importprisindex

Prisindexen i producent- och importled föll på bred front i mars. Årstakten för producentprisindex var -3,6 procent (-1,2 procent i februari). För import- och exportmarknaden var årsförändringen -5,2 respektive -4,9 procent, för prisindex för inhemsk tillgång -4,0 procent och för hemmamarknaden -2,5 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Lägre priser på elektricitet och massa

Till nedgången på hemmamarknaden bidrog bland annat elektricitet och massa. I mars var årstakten för dessa -33,5 procent respektive -21,9 procent.

Även på exportmarknaden bidrog elektricitet och massa nedåt med en årstakt på -65,7 procent för elektricitet och -19,1 procent för massa.

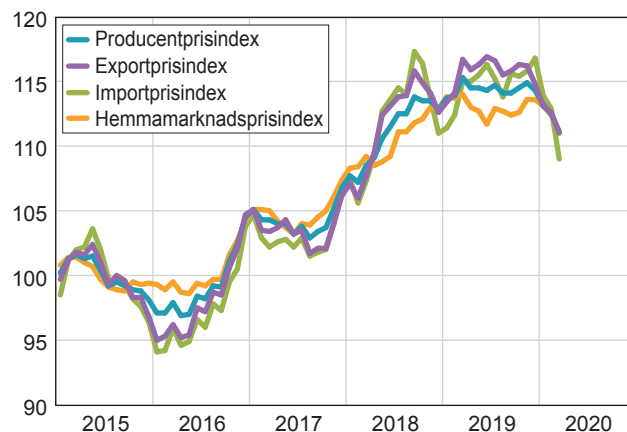
Elektricitet, råolja, naturgas och massa utgjorde några av de största bidragen till nedgången på importmarknaden. Årstakten var i mars -73,4 procent för elektricitet, -51,1 procent för råolja, -41,8 procent för naturgas och -16,5 procent för massa. Berett och hållbarhetsbehandlat kött motverkade samtidigt denna nedgång med en årstakt på 22,4 procent.

Kraftiga prisnedgångar för energirelaterade varor

Priserna har sjunkit på samtliga marknader från februari till mars. Detta kan till stor del förklaras av lägre priser på energirelaterade varor.

Prisindex i producent- och importled

Index 2015=100

Det främsta bidraget till nedgången på importmarknaden kommer från prisras på råolja. Under de 30 år som producentprisindex beräknats på samma sätt som nu har importpriserna inte sjunkit så mycket från en månad till en annan. Nedgången motverkades samtidigt till viss del av prisuppgångar på bland annat motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar samt datorer och kringutrustning. För importprisindex för mineraler och tillverkade varor utan energirelaterade varor (B-C exkl. energi) var månadsförändringen istället svagt positiv.

Lägre priser på bland annat elektricitet och andra metaller än järn bidrog ytterligare till prisnedgången på exportmarknaden. Högre priser på produkter som massa, papper och papp samt motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar motverkade denna nedgång.

På hemmamarknaden bidrog framförallt lägre priser på elektricitet och andra metaller än järn nedåt.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Torbjörn Aschan

Arbetskraften minskade signifikant

I mars 2020 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15-74 år till 5 444 000, icke säsongrensad. Det är en minskning med 76 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Det är första månaden sedan juli 2009 som antalet personer i arbetskraften visar på en signifikant minskning. Antalet män i arbetskraften var 2 873 000 och antalet kvinnor minskade med 65 000 och uppgick till 2 572 000. Nedgången av antalet i arbetskraften förklaras främst av en minskning bland unga i åldern 15-24 år. Antalet uppgick till 566 000 personer, en minskning med 77 000.

Det relativa arbetskraftstalet, i åldern 15-74 år, uppgick till 72,3 procent. Det är en minskning med 1,3 procentenhe-

ter jämfört med mars 2019. Bland män var arbetskraftstalet 74,9 procent och bland kvinnor minskade det med 2,1 procentenheter och uppgick till 69,5 procent.

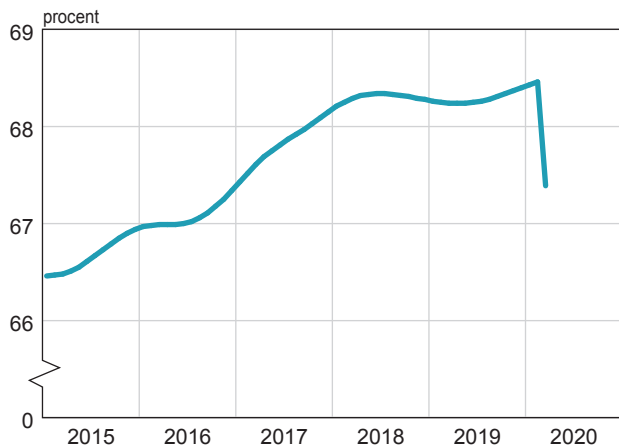
Säsongrensade och utjämnade data visar på en minskning av både antalet och andelen i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 470 000 personer, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 72,6 procent.

Sysselsättningsgraden minskade

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 5 055 000 i mars 2020, icke säsongrensat. Antalet sysselsatta män var 2 670 000 och antalet kvinnor var 2 386 000. Bland unga, mellan 15–24 år, minskade antalet sysselsatta med 53 000 till 440 000 personer.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Sysselsättningsgraden uppgick till 67,1 procent, en minskning med 0,9 procentenheter. Bland män var sysselsättningsgraden 69,6 procent och bland kvinnor uppgick den till 64,5 procent, vilket är en minskning med 1,5 procentenheter.

Enligt säsongrensade och utjämnade data uppgick antalet sysselsatta till 5 077 000, vilket är en nedgång jämfört med närliggande månader. Även sysselsättningsgraden minskade jämfört med månaderna innan och uppgick till 67,4 procent.

Arbetsmarknad

	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
jan	5 020	5 034	14 620	13 440	351	410
feb	5 030	5 077	16 500	16 840	397	454
mar	5 096	5 055	16 870	15 940	424	389
apr	5 105		15 790		370	
maj	5 057		16 710		387	
jun	5 249		15 080		407	
jul	5 269		10 150		390	
aug	5 166		13 040		380	
sep	5 168		17 340		332	
okt	5 138		17 510		330	
nov	5 140		17 020		378	
dec	5 115		14 570		329	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Stor minskning av arbetade timmar

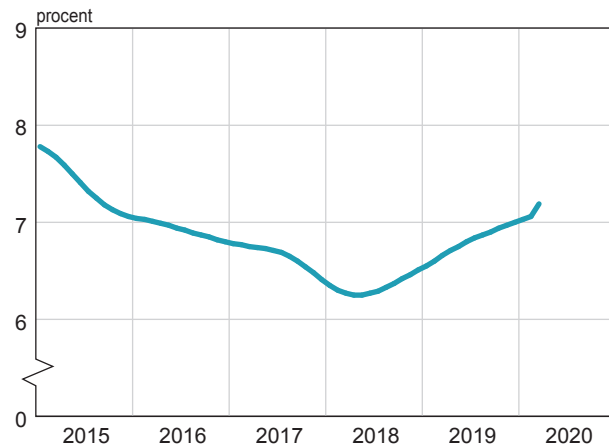
Det totala antalet arbetade timmar uppgick i mars 2020 till i genomsnitt 159,4 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Kalenderkorrigerat motsvarar det en minskning med 4,9 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Även säsongrensade och utjämnade data visar på en minskning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 150,0 miljoner timmar per vecka.

Arbetslöshet

I mars 2020 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 389 000, icke säsongrensat, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,1 procent. Antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 186 000 och antalet arbetslösa män var 203 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 7,2 procent bland kvinnor och 7,1 procent bland män.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 127 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 22,3 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 86 000 heltidsstuderande, en minskning med 32 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av både antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I mars 2020 uppgick antalet arbetslösa till 393 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,2 procent.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på en minskning av antalet arbetslösa och på en ökning av andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 123 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetstal på 21,1 procent.

Arbetsförmedlingen: Fler arbetslösa i spåren av pandemin

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av mars till 388 000 personer. Det är en ökning med 44 000 jämfört med motsvarande månad 2019. Under samma period ökade arbetslöshetsnivån med 0,7 procentenheter och uppgick

till 7,6 procent.

Antalet personer som fick ett arbete i mars var 27 500, vilket var 3 300 färre än föregående år. Antalet varslade personer uppgick till 42 400, vilket är en ökning med 39 100 personer jämfört med motsvarande månad förra året.

Arbetskraftskostnader & löner

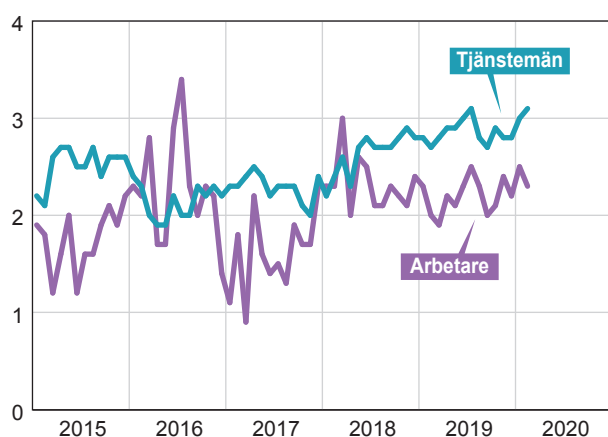
Senaste uppgift: februari 2019

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under februari 2020 175,20 kronor exklusive övertidstillägg och 176,90 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,3 respektive 2,1 procent jämfört med februari 2019. Under februari 2020 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 41 750 kronor exklusive rörliga tillägg och 42 540 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 3,2 respektive 3,1 procent jämfört med februari 2019.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för februari 2020 beräknats till 316,51 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 133,9, en förändring med 2,4 procent jämfört med februari 2019. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för februari 2020 beräknats till 293,10 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 65 654 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 131,4, en ökning med 2,1 procent jämfört med februari 2019. Motsvarande index för tjänstemän blir 138,1, en ökning med 4,2 procent jämfört med februari 2019.

FINANSMARKNAD

Börsoptimism efter tidigare ras

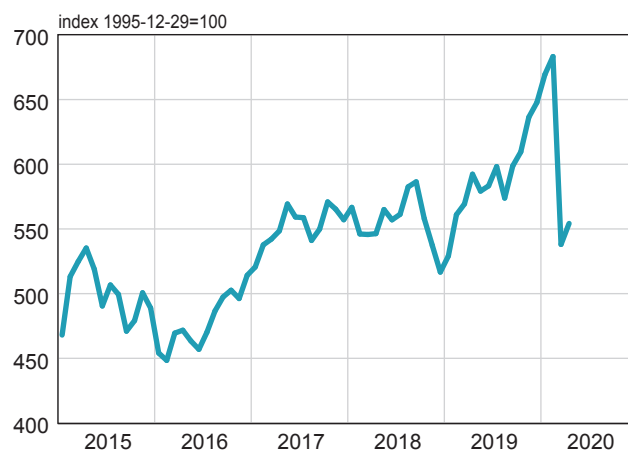
Coronakrisen fick världens börser att rasa kraftigt under några veckor i februari och mars. Efter massiva stimulanser från centralbanker och regeringar vände kurserna upp något i slutet av mars. I april fortsatte återhämtningen och

på många av världens börser steg kurserna i snabb takt.

Stockholmsbörsen steg med 8 procent i april jämfört med sista handelsdagen i mars. Sedan lägstanivån den 23 mars var uppgången nästan 26 procent. På New York-börsen var återhämtningen ännu starkare. Dow Jones Index steg med 11 procent i april medan uppgången på Nasdaqbörsen var hela 15 procent. Det var nästan 30 procent upp sedan bottennoteringen i mars. Även i Frankfurt återhämtades en del av nedgången medan ökningen på Londonbörsen var mer blygsam i jämförelse. Likaså märktes en liten återhämtning på de asiatiska aktiemarknaderna och såväl Tokyobörsens Nikkei-index som Shanghaibörsen avslutade månaden på plus.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

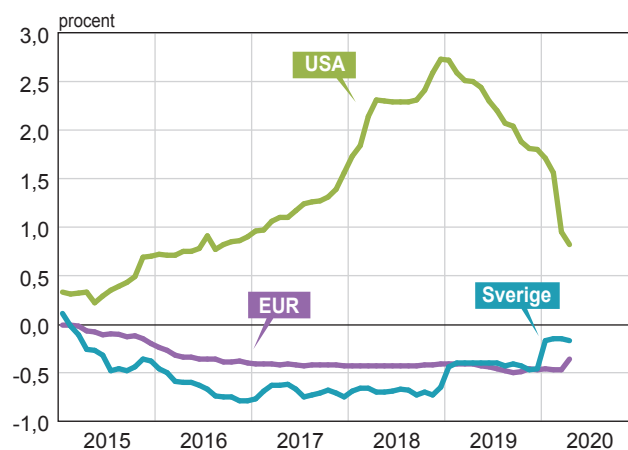
Källa: Affärsvärlden

Fortsatt sjunkande räntor i USA

Under april lämnade både Federal Reserve och Riksbanken nya räntebesked. Efter de kraftiga sänkningarna av den amerikanska styrräntan i mars lämnades räntan oförändrad i april. Även den svenska reporäntan lämnades oförändrad.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

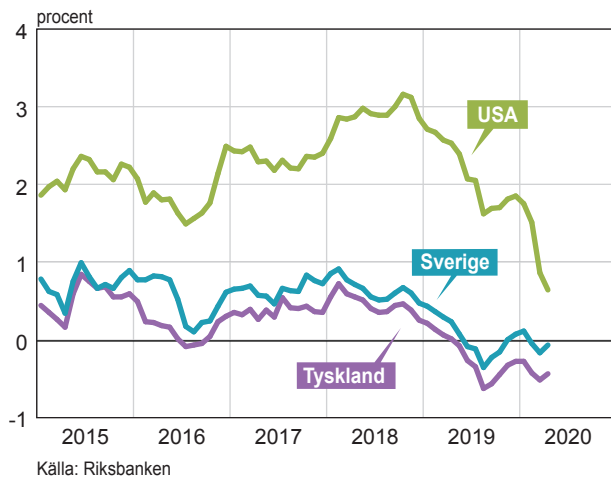
Källa: Riksbanken

I USA fortsatte de korta marknadsräntorna att falla, men i jämförelse med utvecklingen i mars var nedgången inte lika markerad. I genomsnitt låg den amerikanska tremånadersräntan på 0,82 procent i april, vilket var 13 punkter

lägre än månaden innan. Den svenska räntan låg nästan kvar på samma nivå som i mars. Genomsnittsräntan på en statskuldväxel med tre månaders löptid var $-0,17$ procent i april, vilket var 2 punkter lägre än i mars.

Långa räntor

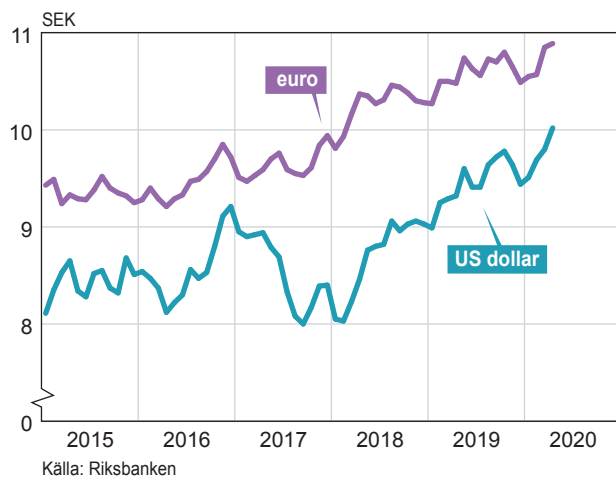
10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

Även den amerikanska tioårsräntan fortsatte att sjunka under månaden. I genomsnitt låg tioårsräntan på $0,64$ procent i april, vilket kan jämföras med $0,86$ procent i mars. De svenska och tyska tioårsräntorna vände däremot upp men var fortsatt negativa. Räntan på en svensk tioårig statsobligation steg från $-0,17$ procent i mars till $-0,07$ procent i april, medan genomsnittet på den tyska tioåringen steg från $-0,52$ till $-0,44$ procent.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro. Månadsgenomsnitt

Kronan försvagades ytterligare

Den svenska kronan har fortsatt att tappa i värde när den ekonomiska krisen har tilltagit under månaden. I april föll kronans värde mot framförallt dollarn medan försvagningen mot euron var mindre. Priset för en euro var i genomsnitt $10,89$ kronor i april, vilket var 4 öre dyrare än i mars. Genomsnittskursen för en dollar var $10,02$ kronor, vilket var 22 öre dyrare.

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: mars 2020

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Ökad tillväxttakt för företagens lån i mars

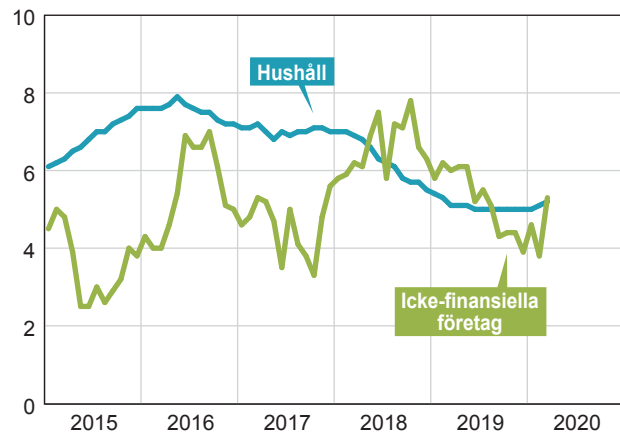
I mars 2020 hade de icke-finansiella företagens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på $5,3$ procent. Det är en ökning med $1,5$ procentenheter jämfört med föregående månad (reviderad).

Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till $2 482$ miljarder kronor i mars. Det är en ökning med 44 miljarder jämfört med föregående månad och med 125 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Utlåning till icke-finansiella företag med säkerhet i flerbostadshus, som är den vanligaste säkerheten, uppgick i mars till 817 miljarder. Företagens blacolån uppgick till 449 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 498 miljarder.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Ökad tillväxttakt för hushållens lån

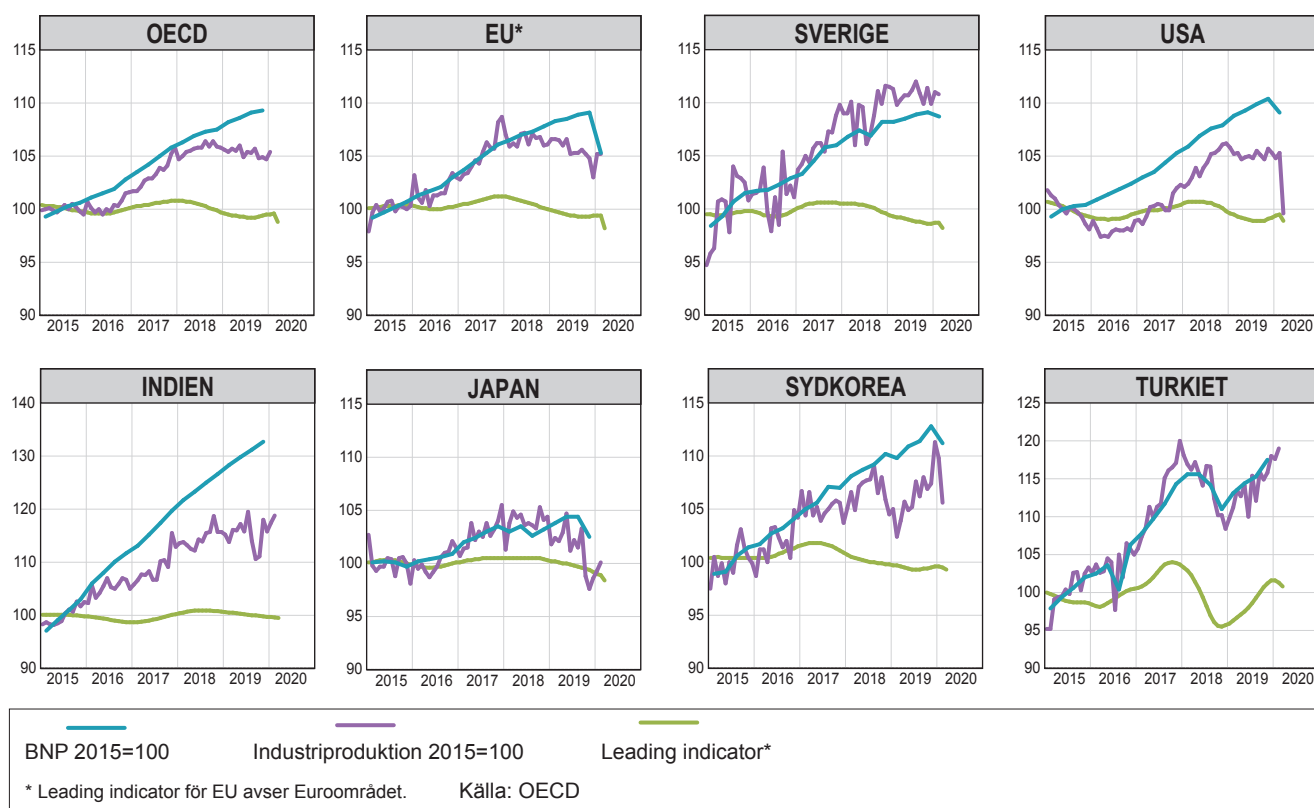
I mars 2020 hade hushållens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på $5,2$ procent. Det är en ökning med $0,1$ procentenhet jämfört med föregående månad (reviderad). Totalt uppgick hushållens lån hos monetära finansinstitut (MFI) till $4 255$ miljarder kronor i mars. Det är en ökning med 19 miljarder jämfört med föregående månad och med 212 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i mars till $3 487$ miljarder. Det är en ökning med 18 miljarder jämfört med föregående månad och en ökning med 174 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på $5,2$ procent i mars 2020.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på $7,8$ procent i mars. Det är en minskning med $0,8$ procentenheter jämfört med februari (reviderad). Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var $3,6$ procent i mars, vilket är en minskning med $0,4$ procentenheter jämfört med februari. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 252 respektive 516 miljarder i mars 2020.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Världsekonomin tvärnitade i mars till följd av coronapandemin. Preliminära siffror för EU-länderna visade att BNP minskade med 3,5 procent första kvartalet 2020, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Den amerikanska ekonomin krympte samtidigt med 1,2 procent medan Sveriges ekonomi minskade med i sammanhanget beskedliga 0,3 procent enligt preliminära beräkningar.

Flera asiatiska länder drabbades hårt av coronapandemin innan spridningen nådde Europa. Sydkorea var ett av dessa men landet har varit relativt framgångsrikt med att stoppa smittspridningen. Trots detta visade de preliminära BNP-siffrorna en minskning med 1,4 procent första kvartalet jämfört med kvartalet innan. Nedgången kom efter tre kvartal med stigande BNP. Att landet exponerades tidigt för coronaviruset avspeglas i industristatistiken som visar att produktionen sjönk både i januari och även relativt kraftigt i februari. Som för i stort sett alla länder visar den ledande indikatorn en nedåtgående trend, vilket visar att konjunkturen försvagats allt mer.

Japan har brottats med låg tillväxt under lång tid och fjärde kvartalet i fjol sjönk BNP jämfört med kvartalet innan. Till skillnad från Sydkorea inledde dock Japan 2020 med

stigande industriproduktion i både januari och februari. I mars kom därefter en nedgång med knappt 4 procent. Hur detta visar sig i BNP återstår att se, beräkningen för första kvartalet publiceras först den 18 maj. Utrikeshandelsstatistiken gav dock en indikation på att det var en kraftig inbromsning i mars. Japans handelsöverskott minskade med 99 procent jämfört med mars i fjol. Framförallt var det en kraftig minskning av landets export som låg bakom.

Indiens ekonomiska tillväxt sticker ut i jämförelse med de flesta andra länder. Landets BNP har sammanlagt ökat med drygt 30 procent de senaste fyra åren. Under fjolåret dämpades dock tillväxttakten och fjärde kvartalet låg BNP-tillväxten på under 5 procent i årstakt för första gången sedan 2012. Ser man endast på utvecklingen för industriproduktionen avstannade den uppåtgående trenden i slutet av 2018. Sedan dess har trenden närmast varit sidledes.

I Turkiet förbättrades ekonomin något under fjolåret då BNP steg samtliga kvartal efter att ha minskat under andra halvan av 2018. Industriproduktionen visade samma trend som BNP-tillväxten. Produktionsvolymen sjönk under 2018 men vände åter upp under 2019 och trenden var positiv till och med februari i år.

INTERNATIONELL UTBLICK

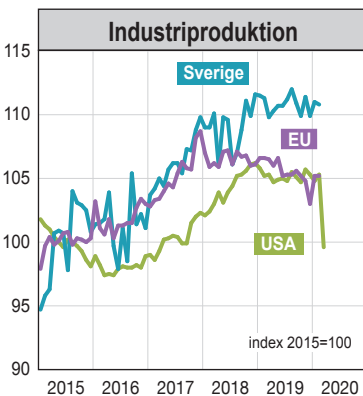
Industriproduktion

Spridningen av det nya coronaviruset påverkade industriproduktionen kraftigt i många länder i mars. I flera länder stoppades produktionen nästan helt från mitten av månaden. Endast samhällskritisk industriverksamhet som produktion av skyddsutrustning och liknande har kunnat bibehållas.

För de flesta länder och EU som helhet finns dock bara månadsstatistik till och med februari att tillgå. Den visar därför inte några direkta effekter av coronakrisen ännu.

För EU-länderna hade industriproduktionen en uppåt-gående trend från början av 2013 till inledningen av 2018. De två senaste åren har dock kurvan pekats svagt nedåt. De flesta EU-länder hade i februari lägre produktionsvolym än motsvarande månad året innan. I Tyskland var nedgången 2,0 procent och i Italien 2,5 procent. Hur stor nedgången blev i mars återstår att se.

För svensk del såg bilden inte lika svag ut innan krisen. Industriproduktionen fortsatte att växa under första halvåret 2019 för att sedan dämpas något. Även i Sverige var årstakten negativ i februari.

För USA finns däremot statistik för mars. Den visar att industrins produktion sjönk med över 5 procent, både jämfört med februari och jämfört med mars i fjol.

Industriproduktion				
	Avser månad	Index 2015=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU 27	feb	105,2	0,0	-1,3
Danmark	feb	111,2	3,7	1,2
Finland	feb	112,6	0,8	0,2
Frankrike	feb	103,2	0,9	-1,4
Italien	feb	104,2	-1,2	-2,5
Spanien	feb	104,9	0,0	-1,3
Storbritannien	feb	100,9	0,1	-2,8
Sverige	feb	110,8	-0,2	-0,4
Tyskland	feb	101,1	0,4	-2,0
Norge	feb	101,7	2,6	5,0
USA	mar	99,6	-5,4	-5,5
Japan	feb	100,1	0,8	-2,2
OECD	jan	105,4	0,6	-0,2

Källa: OECD

EU-barometern

Efter nedgången i mars stötdök indikatorerna i EU-kommissionens konjunkturbarometer i april. För euroområdet sjönk sentimentindikatorn med drygt 27 enheter till 67,0. I hela EU var nedgången ännu större, ner nästan 29 enheter till 65,8. Så snabba fall saknar motstycke i historien. Det bör även påpekas att siffror för Italien, som kanske drabbats allra hårdast av coronakrisen, saknas för april.

Nedgången var kraftig i samtliga länder och även för Sverige sjönk indikatorerna i samma storleksordning som i övriga EU. I april låg sentimentindikatorn på 67,7, vilket var en nedgång från 93,5 i mars.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,6	-0,6	0,0	-0,3	0,0	-1,2	-3,5	0,2
Förändr. 4 kv.	%	2,3	0,6	1,1	0,5	0,5	0,3	-2,7	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	3,7	0,8	0,1	-0,2	0,4	-5,4	0,0	0,6
Förändr. 12 mån.	%	1,2	0,2	-2,8	-0,4	-2,0	-5,5	-1,3	-0,2
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,3	-0,2	0,0	-0,2	0,1	-0,3	0,5	-0,1
Förändr. 12 mån.	%	0,2	0,9	1,5	0,8	1,3	1,0	1,2	1,7
Arbetslöshet ⁵⁾	%	4,8	6,5	3,8	6,7	3,5	4,4	6,2	5,3
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,1	-0,8	0,1	0,9	0,0	0,3
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,5	-0,2	0,0	-0,6	0,3	0,6	-0,3	0,0
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,12	-0,25	0,64	0,32	-0,25	1,09	-0,25	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,24	0,17	0,11	0,09	0,17	-0,01	0,17	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,21	0,06	-0,18	0,33	0,06	-1,50	0,06	..
Lång ränta ⁷⁾	%	-0,41	-0,12	0,41	-0,17	-0,54	0,66	0,18	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,00	0,13	-0,16	-0,12	-0,07	-0,22	0,17	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,57	-0,47	-0,73	-0,46	-0,55	-1,87	-0,66	..

1) EU 27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Sverige, USA och EU första kvartalet 2020, övrig fjärde kvartalet 2019 3) OECD januari, USA mars, övriga februari 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. Mars 5) Storbritannien och EU januari, övriga mars 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. April 7) USA april, övriga mars

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Hög skuldkvot i flera hårt coronadrabbade länder

Coronapandemin har inte bara orsakat sjukdom och död utan har även lett till en djup ekonomisk kris. I många länder har samhällen i princip stängt ner helt då befolkningen har satts i karantän. I Sverige hålls det mesta öppet, men flera branscher vittnar om en kraftigt minskad efterfrågan, vilket bland annat har orsakat konkurser och permitteringar. Sveriges regering har utlovat stödpaket på åtskilliga miljarder som ska mildra de ekonomiska konsekvenserna för företagen. Detta underlättas av att den offentliga sektorn i Sverige har en god ekonomi med en av de lägsta skuldkvoterna i EU.

Elva länder uppfyller inte skuldkravet

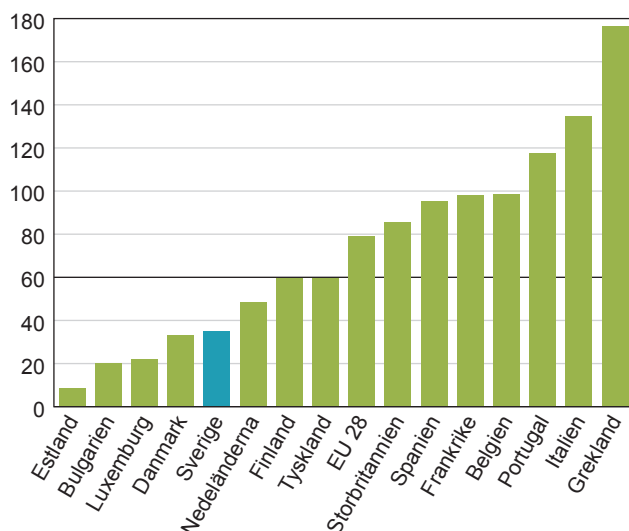
Nyligen publicerade Eurostat den offentliga sektorns bruttoskuld för EU-länderna vid utgången av 2019. Detta skuldmått, som också kallas Maastrichtskulden, används för att mäta och jämföra EU-ländernas skulder.

Enligt konvergenskriterierna som medlemsländerna ska uppfylla får skulden inte överstiga 60 procent av landets BNP. Trots det var det många, hela elva medlemsländer, som inte uppfyllde skuldkravet vid årsskiftet. Det var ändå en förbättring jämfört med 2018 då det var 14 medlemsländer som inte uppfyllde kravet. EU-området (EU28) skuldkvot låg i slutet av 2019 på strax under 80 procent av BNP. Trots den höga nivån har skuldkvoten förbättrats varje år den senaste femårsperioden.

Stor skillnad mellan bäst och sämst

Det är en stor variation mellan olika medlemsländer. Estland har den klart lägsta skuldkvoten på endast 8 procent av BNP. Grekland är ett extremfall åt andra hållet med en skuldkvot på 177 procent av BNP. Grekland hamnade i akut ekonomisk kris i kölvattnet efter finanskrisen och har alltjämt kvar statsskulden på en mycket hög nivå.

Den offentliga sektorns bruttoskuld (skuldkvoten)
Procent av BNP, per den sista december 2019

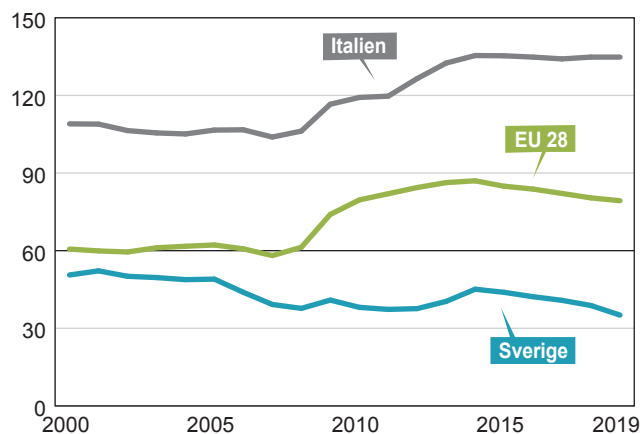
Källa: Eurostat/Macrobond

Italien i ett besvärligt läge

Italien, som är ett av länderna som drabbats allra hårdast av coronapandemin, har EU:s näst högsta skuldkvot på 135 procent av BNP. Italiens skuld har legat på en mycket hög nivå under hela perioden från 1995. Där skiljer sig landet från exempelvis Portugal och Spanien vars skulder sköt i höjden först efter finanskrisen. De senaste fem åren har läget försämrats ytterligare något för Italien. Situationen underlättas inte heller av att den italienska ekonomin vuxit väldigt långsamt det senaste decenniet, betydligt långsammare än EU-snittet. EU-kommissionen har uttryckt oro över Italiens skuldläge och ser det som ett av de mest bekymmersamma av alla EU-länders.

Av Europas största ekonomier är det endast Tyskland som uppfyller skuldkravet. Landets skuldkvot uppgick till 59,8 procent vid utgången av 2019 och Tyskland klarade därmed kriteriet med en ytterst liten marginal.

Den offentliga sektorns bruttoskuld (skuldkvoten)
Procent av BNP, vid utgången av respektive år

Källa: Eurostat/Macrobond

Sveriges skuldkvot bland EU:s lägsta

Sverige uppfyller däremot skuldkravet med råge. Skuldkvoten har sjunkit de fem senaste åren och var vid utgången av 2019 nere i 35 procent av BNP, vilket är sjätte lägst i EU. Så har det dock inte alltid sett ut. När Sverige gick med i EU-samarbetet 1995 låg skuldkvoten på närmare 70 procent av BNP. Åren som följde sjönk skulden relativt mycket och har legat under 50 procent under större delen av 2000-talet. I många EU-länder ökade skulden relativt kraftigt åren efter finanskrisen, men inte i Sverige.

I Danmark ökade visserligen landets skuldkvot efter finanskrisen, men uppgången skedde från en låg nivå och den har därefter sjunkit tillbaka. I slutet av 2019 hade Danmark den femte lägsta skuldkvoten i EU och var därmed något lägre än Sveriges. Även Finland klarade skuldkravet 2019, om än med en liten marginal.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP snabbindikator	volym	2015=100	1 kv	108,7 ¹⁾	-0,3 ¹⁾	0,5
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	4 kv	113,3 ¹⁾	-0,4 ¹⁾	-1,3
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	4 kv	108,3 ¹⁾	0,4 ¹⁾	2,0
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	14,6		4
			1-4 kv	48,9		-7
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	mar	117,5	-2 ¹⁾	-2
			jan-mar	111,6		0
Industriproduktion	volym	2015=100	mar	124,7	-1 ¹⁾	0
			jan-mar	113,5		0
Industrins orderingång	volym	2015=100	mar	108,5	-10 ¹⁾	-2
			jan-mar	105,8		2
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	89,2 ¹⁾	-2,1 ¹⁾²⁾	-1,3 ²⁾
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	mar	115,3	-4	-3
			jan-mar	110,8		1
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		mar	130,4	0 ¹⁾	-2
			jan-mar	388,5		2
Varuimport	mdr kr		mar	126,3	0 ¹⁾	-1
			jan-mar	360,2		-3
Handelsnetto	mdr kr		mar	4,1		
			jan-mar	28,3		
Bytesbalans	mdr kr		4 kv	38,8		
			1-4 kv	196,2		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	mar	109,3 ¹⁾	-1,7 ¹⁾	0,6
			jan-mar			2,6
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2015=100	mar	103,8 ¹⁾	-5,4 ¹⁾	-3,1
			jan-mar			0,4
Personbilsregistreringar, nya	st		apr	19 831		-37
			jan-apr	88 645		-17
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	apr	73,9 ⁴⁾	89,4 ⁴⁾	96,4 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	mar	333,9	-0,2	0,6
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	mar	218,3	-0,2	0,6
Producentprisindex		2015=100	mar	111,1	-1,2	-3,6
Exportprisindex		2015=100	mar	111,0	-1,4	-4,9
Importprisindex		2015=100	mar	109,0	-3,5	-5,2
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	mar	110,0	-2,4	-4,0
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	mar	111,1	-1,2	-2,5
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		mar	5 077		-0,8
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		mar	389		-8,3
därav heltidsstuderande	1 000-tal		mar	153		-24,8
Arbetade timmar	10 000-tal		mar	15 940		-4,9
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		mar	132		7,9
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	feb	133,9		2,4
Timplön, industriarbetare	kr		feb	190,1		2,1
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		mar	4 255		5,2
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		mar	2 482		5,3
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		apr	-0,07	0,10 ²⁾	-0,30 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		apr	-0,17	-0,02 ²⁾	0,23 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		mar	63,2		
Valutakurs, TCW-index		18 nov 1992=100	30 apr	145,7	-3,7	0,5

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2020-A06TI2004_pdf (pdf)